

2006 vasario 15
Nr. 3

Lietuvos
Katalikų
Bažnyčios
informacijos
centro
leidinys

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Šiame numeryje:

Popiežius

Popiežiaus Benedikto XVI žinia 2006 m. gavėnios proga	2
Benediktas XVI Enciklika DEUS CARITAS EST vyskupams, kunigams ir diakonams, vienuoliams bei vienuolėms ir visiems Kristų tikintiems pasauliečiams apie krikščioniškąją meilę	4

Bažnyčia Lietuvoje

Dievui pašvęstojo gyvenimo dienos minėjimas	11
Kunigų susirinkimai	13
Paminėtos kun. J. Zdebskio žūties 20-osios metinės	14
Pal. Jurgio Matulaičio minėjimas Marijampolėje	16
Lietuvos katechetikos centro tarybos posėdis	16
Lietuvos seminarijų parengiamųjų kursų susitikimas	17
Lietuvos „Tikėjimo ir šviesos“ bendruomenių šventė	18
Pašaukimų į Pasauliečių pranciškonų ordiną diena	19
Nuolatinių adoruotojų susitikimas	19

Homilijos

NE VIENA DUONA I gavėnios sekmadienis (B)	21
ATSIMAINYMO ŠVIESA II gavėnios sekmadienis (B)	22

Bažnyčia pasaulyje

Gyvybės apsauga – nauja pagrindinė socialinio klausimo dalis	23
Benediktas XVI akcentuoja vienuolių reikšmę	23
Žmogaus gyvybė – svarbiausia vertybė	23
Vatikanas kritikuoja Mahometo karikatūras	24

Papilio 5
LT-44275 Kaunas
Lietuva
Telefonai
323853
322776
Telefaksas
323853
el. paštas lkbic@lcn.lt
www.lcn.lt/bzinios

Popiežiaus Benedikto XVI žinia 2006 m. gavėnios proga

„Matydamas minias, jis gailėjosi žmonių“ (Mt 9, 36)

Brangūs broliai ir seserys!

Gavėnia yra tinkamas vidinės kelionės link To, kuris yra gailėstingumo versmė, metas. Šioje kelionėje Jis pats mus lydi per mūsų skurdo dykumą, palaikydamas mus kelyje į didelį Velykų džiaugsmą. Dievas mus saugo ir palaiko net psalmininko minimame „tamsiausiam slėnyje“ (Ps 23, 4), kai gundytojas akina pulti į neveltį arba dėti iliuzines viltis į savo rankų darbą. Taip, ir šiandien Viešpats girdi minių, ištroškusių džiaugsmo, taikos ir meilės, šauksmą. Kaip ir kiekviename amžiuje, jos jaučiasi paliktos vienos. Tačiau net ir vargo, vienatvės, smurto bei bado, vienodai kamuojančių vaikus, suaugusiųsius bei pagyvenusius, dykroje Dievas neleidžia paimti viršų baisumo tamsai. Pasak mano mylimo pirmtako Jono Pauliaus II, egzistuoja „dieviškoji riba, nustatyta blogiui“, gailėstingumas (*Memoria e identita*, 29 ir t.). Būtent tai turėdamas prieš akis, panorau šią žinią pradėti Evangelijos žodžiais: „Matydamas minias, jis gailėjosi žmonių“ (Mt 9, 36). Šioje perspektyvoje norėčiau stabtelėjęs apmąstyti šiandien dažnai aptarinėjamą klausimą – vystymosi klausimą. Ir šiandien Jėzus užjausdamas „tebežvelgia“ į žmones ir tautas. Jis į juos žvelgia žinodamas, kad dieviškajame „plane“ glūdi kvietimas į išganyką. Jėzus žino, kokios kliūtys stovi šiam planui skersai kelio, ir gailisi minių: jis nusprendžia ginti jas nuo vilkų net savo gyvybės kaina. Savo žvilgsniu Jėzus aprėpia individus bei grupes ir, atnašaudamas save kaip atperkamąją auką, patiki juos visus Tėvui.

Apšviesta Velykų tiesos, Bažnyčia žino, jog, norėdami skatinti pilnatvišką vystymąsi, savo „žvilgsnį“ į žmones turime lygiuoti į Kristaus. Juk iš tiesų atliepo į žmonių materialinius ir socialinius poreikius niekaip neįmanoma atskirti nuo jų širdies giliausių troškimų patenkinimo. Juo labiau tas pabrėžtina šiandieniam didžiulių permainų pasaulyje, kuriame vis labiau jaučiame gyvą ir būtiną atsakomybę už vargšus. Mano garbingasis pirmtakas popiežius Paulius VI nepakankamo išsivystymo žalą taikliai nusakė kaip žmogiškumo menkinimą. Todėl savo enciklikoje *Populorum progressio* jis pasmerkė „minimaliam pragyvenimui reikiamų dalykų stokojančiųjų materialinius trūkumus, savanaudiškumo sužalotųjų moralinius trūkumus“ bei „socialines engimo struktūras, atsirandančias dėl piktnaudžiavimo nuosavybe ar valdžia, dirbančiųjų išnaudojimo ar neteisingų sandorių“ (21). Kad tokių blogybių būtų išvengta, Paulius VI ragino ne tik „labiau paisyti kitų orumo, puoselėti neturto dvasią, bendradarbiauti bendrojo gėrio labui, siekti taikos“, bet ir „pripažinti aukščiausias vertybes ir Dievą, kuris yra jų šaltinis bei tikslas“ (ten pat). Šia linkme popiežius nesvyruodamas siūlė „tikėjimą, geros valios žmogaus priimamą tikėjimo dovaną, ir vienybę Kristaus meilėje“ (ten pat). Tad Kristus „žvilgsnis“ į minią akina mus patvirtinti tikrąjį „pilnatviško humanizmo“ turinį, kuri, pasak Pauliaus VI, sudaro „visapusiškas viso žmogaus ir visų žmonių vystymasis“ (ten pat, 42). Todėl pirmutinis indėlis, kuriuo Bažnyčia siūlosi prisidėti prie žmogaus ir tautų vystymosi, yra ne materialinės priemonės ar techniniai sprendimai, bet sąžinės ugdantis ir asmens bei darbo autentiško kilnumo mokantis Kristaus tiesos skelbimas, skatinantis kultūrą, tikrai atsiliepančią į visus žmonių klausimus.

Tokios daugybės žmonių skurdo keliamų baisių iššūkių akivaizdoje abejingumas bei savanaudiškas užsidarymas nepakenčiamai priešingi Kristaus „žvilgsniui“. Pasninkas, išmalda ir malda, Bažnyčios ypač siūlomi gavėnios laikotarpiu, yra tinkamos progos tapti šį „žvilgsnį“ atitinkančiam. Šventųjų pavyzdžiai ir Bažnyčios istoriją ženklinanti didelė misionieravimo patirtis neįkainojamai rodo geriausius būdus, kaip remti vystymąsi. Šiandien, globalinės tarpusavio priklausomybės laikais, irgi galima konstatuoti, jog nė vienas ekonominis, socialinis ar politinis projektas neįstengia pamainyti savęs atidavimo kitiems, tokiu būdu parodant meilę. Besivadovaujantis Evangelijos logika išgyvena tikėjimą kaip draugystę su žmogumi tapusiu Dievu ir, kaip ir Jis, prisiima artimo materialinių bei dvasinių poreikių našta. Jis laiko tai neprilygstamu slėpiniu, vertu begalinio dėmesio bei rūpinimosi. Jis žino, jog tas, kuris nedovanoja Dievo, dovanoja per mažai; palaimintoji Kalkutos Teresė dažnai sakydavo: „Pirmutinis žmonių skurdas yra nepažinti Kristus“. Todėl Dievą būtina atrasti gailėstingajame Kristaus veide: be šios perspektyvos civilizacija nėra statydinama ant tvirtų pamatų.

Šventajai Dvasiai klusnių vyrų ir moterų dėka Bažnyčioje radosi daug vystymuisi skatinti skirtų karitatyvinio darbo formų: ligoninių, universitetų, profesinio lavinimo mokyklų, nedidelių verslo įmonių. Tokios iniciatyvos daug anksčiau negu kitos pilietinės visuomenės apraiškos įrodė Evangelijos žinios įkvėptų asmenų nuoširdų rūpinimąsi žmogumi. Tokia meilės veikla ir šiandien rodo kelią į globalizaciją, kurios dėmesio centre būtų tikrasis žmogaus gėris, ir per tai – į autentišką taiką. Bažnyčia ne tik gailisi žmonių taip, kaip minių gailėjosi Jėzus, bet ir jaučia pareigą politiškai atsakingųjų bei ekonominę ir finansinę galią savo rankose turinčiųjų prašyti skatinti vystymąsi, besiremiantį pagarba kiekvieno žmogaus orumui. Svarbus jų pastangų sėkmės ženklas yra veiksminga religijos laisvė, suvokiama kaip galimybė ne tik tiesiog skelbti bei švęsti Kristų, bet ir prisidėti prie meilės gaiviamo pasaulio statydinimo. Iš akių taip pat nevalia išleisti pagrindinio vaidmens, kuris žmogaus gyvenime tenka autentiškoms religinėms vertybėms atsiliepiant į giliausius žmogaus lūkesčius bei etiška motyvuojant jo atsakomybę asmeniniu bei socialiniu lygmeniu, veiksmingo pripažinimo. Remdamiesi būtent tokiais kriterijais, krikščionys turėtų mokytis išmintingai vertinti juos valdančiųjų programas.

Negalime ignoruoti klaidų, kurias istorijos tėkmėje padarė daugelis, vadinusių save Jėzaus mokiniais. Rimtų problemų akivaizdoje jie dažnai manydavo, jog pirma reikėtų pagerinti žemę ir tik po to galvoti apie dangų. Gundė mintis, kad neatidėliotinių poreikių akivaizdoje pirmiausia keistinos išorinės struktūros. Todėl kai kam krikščionybė tapo savotišku moralizmu, tikėjimą pakeičiant darymu. Mano garbingojo atminimo pirmtakas popiežius Jonas Paulius II yra pagrįstai atkreipęs dėmesį: „Šiandienė pagunda yra sumenkinti krikščionybę ligi vien žmogiškosios išminties, pseudomokslo apie gerą gyvenimą. Vis labiau sekuliarizuotame pasaulyje laipsniškai sekuliarizuojamas ir išganymas; jo siekiama žmogaus gerovei, tačiau tokio žmogaus, kuris sužalotas, apribotas vien horizontaliu matmeniu. Tuo tarpu mes žinome, kad Jėzus atėjo išganyti visapusiškai“ (*Redemptoris missio*, 11).

Būtent į šį visapusišką išganymą kviečia gavėnios metas, kreipdamas į Kristaus pergalę prieš visokį mus engiantį blogį. Atsigręždami į dieviškąjį Mokytoją, atsiversdami į jį, išgyvendami jo gailestingumą per Susitaikinimo sakramentą, mes atrasime „žvilgsnį“, ištiriantį mus iki gelmių ir galintį iš naujo atgaivinti minias ir kiekvieną iš mūsų. Jis gražina pasitikėjimą tiems, kurie neužsislendžia skepticizme, atverdamas jiems palaimingos amžinybės perspektyvą. Viešpats rūpinasi, kad istorijoje, net tada, kai viršų, regis, ima neapykanta, niekuomet netrūktų šviesaus jo meilės liudijimo. Marijai, „gyvajai vilties versmei“ (Dante Alighieri. *Paradiso*, XXXIII, 12), patikiu mūsų gavėnios kelionę, idant ji vestų mus pas savo Sūnų. Ypač jai patikiu minias, dar ir šiandien kenčiančias skurdą bei prašančias padėti, palaikyti, suprasti. Kupinas tokių jausmų, teikiu jums visiems ypatingą apaštališkąjį palaiminimą.

Vatikanas, 2005 m. rugsėjo 29 d.

BENEDICTUS PP. XVI

POPIEŽIUS BENEDIKTAS XVI

ENCIKLIKA

Deus Caritas est

VYSKUPAMS, KUNIGAMS IR DIAKONAMS,
VIENUOLIAMS BEI VIENUOLĖMS IR
VISIEMS KRISTŲ TIKINTIEMS PASAULIEČIAMS
APIE KRIKŠČIONIŠKĄJĄ MEILĘ

PRATARMĖ

1. „Dievas yra meilė, ir kas pasilieka meilėje, tas pasilieka Dieve“ (1 Jn 4, 16). Šiais *Pirmojo Jono laiško* žodžiais nepakartojamai aiškiai atskleidžiama krikščionių tikėjimo šerdis – krikščioniškasis Dievo paveikslas ir iš to kylantis žmogaus ir jo kelio paveikslas. Be to, toje pačioje eilutėje Jonas mums pateikia, taip sakant, glaustą krikščioniškojo gyvenimo formulę: „Mes pažinome ir įtikėjome meilę, kuria Dievas mus myli“.

Įtikėjome Dievo meilę – taip krikščionis gali išreikšti svarbiausią savo gyvenimo pasirinkimą. Apsisprendimui tapti krikščionimi pradžia pirmiausia duoda ne etinis siekis ar kokia nors didi idėja, bet susitikimas su tam tikru įvykiu, su Asmeniu, atveriančiu gyvenimui naują horizontą ir sykiu duodančiu tvirtą kryptį. Savo evangelijoje Jonas tą įvykį apibūdino šiais žodžiais: „Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, <...> turėtų amžinąjį gyvenimą“ (3, 16). Pripažindamas, kad meilė yra svarbiausia, krikščionių tikėjimas perėmė tai, kas buvo Izraelio tikėjimo branduolys, bei suteikė tam branduoliui naujo gilumo ir platumo. Tikintis izraelitas kasdien meldavosi *Pakartoto Įstatymo knygos* žodžiais, kuriuose, jo akimis, glūdėjo jo gyvenimo šerdis: „Klausykis, Izraeli! Viešpats yra mūsų Dievas, vien tik Viešpats. Mylėsi Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela ir visomis jėgomis“ (6, 4–5). Jėzus įsakymą mylėti Dievą ir *Kunigų knygoje* pateiktą įsakymą mylėti artimą: „Mylėsi savo artimą kaip save patį“ (19, 18; plg. Mk 12, 29–31) sujungė į vieną priesaką. Kadangi Dievas pamilo mus pirmiau (plg. 1 Jn 4, 10), meilė dabar yra ne tik „įsakymas“, bet ir atsakas į meilės dovaną, su kuria Dievas skuba mus pasitikti.

Pasaulyje, kur su Dievo vardu kai kada siejamas kerštas ar net pareiga nekęsti bei smurtauti, ši žinia labai aktuali ir neabejotinai reikšminga. Todėl šioje savo pirmoje enciklikoje noriu kalbėti apie meilę, kurią mums dovanoja Dievas ir kuria turime pasidalyti su kitais. Šitai jau išryškina dvi dideles artimai susijusias enciklikos dalis. Pirmoji dalis yra labiau teorinė: joje – savo pontifikato pradžioje – norėjau aiškiai iškelti kai kuriuos svarbius dalykus apie Dievo meilę, kurią jis slė-

piningai ir maloningai rodo žmogui, taip pat atskleisti vidinį šios meilės ryšį su žmogiškosios meilės prigimtimi. Kita dalis yra konkretesnė, nes joje kalbama apie artimo meilės įsakymo bažnytinį vykdymą. Tema yra labai plati; tačiau išsamus jos aptarinėjimas pranoktų šios enciklikos tikslą. Trokšdamas iš naujo pažadinti pasaulyje žmogiškąjį atsaką į Dievo meilę, pabrėšiu kelis svarbiausius elementus.

PIRMOJI DALIS

MEILĖS VIENYBĖ KŪRINIJOJE IR IŠGANYMO ISTORIJOJE

Kalbos problema

2. Dievo meilė mums yra pagrindinis gyvenimo klausimas ir verčia iš esmės svarstyti, kas yra Dievas ir kas esame mes. Bet pirmiausia susiduriame su kalbiniu sunkumu. Žodis „meilė“ mūsų laikais yra vienas iš dažniausiai vartojamų ir labiausiai nuvalkiotų žodžių – žodis, kuriam priskiriame visiškai skirtingas reikšmes. Nors šioje enciklikoje daugiausia domimasi Šventuoju Raštu ir Bažnyčios tradicija parentu meilės supratimu bei praktikavimu, negalime tiesiog nusigręžti nuo tos reikšmės, kurią jis turi įvairiose kultūrose ir dabartinėje kalboje.

Pirmiausia prisiminkime plačiausią semantinį žodžio „meilė“ lauką: kalbama apie tėvynės meilę, meilę savo profesijai, draugų meilę, meilę darbui, tėvų ir vaikų, brolių ir artimųjų meilę, meilę artimui ir meilę Dievui. Tačiau iš šios reikšmių įvairovės išsiskiria vyro ir moters meilė, kai neatskiriamai sąveikauja kūnas ir siela ir žmonėms atsiveria, regis, nenugalimas laimės pažadas, tobulos meilės tobulas paveikslas, greta kurio iš pirmo žvilgsnio blanksta visos kitos meilės rūšys. Čia kyla klausimas: ar šios visos meilės formos yra galiausiai susijusios ir meilė, nepaisant jos apraiškų įvairovės, yra galiausiai viena, ar vis dėlto tuo pačiu žodžiu žymime visiškai skirtingus dalykus?

„Eroso“ ir „agapės“ – skirtingumas ir vienybė

3. Vyro ir moters meilė, kylanti ne iš mąstymo ir valios, bet žmogų tarsi užklumpanti, senovės Graikijoje buvo pavadinta *erosu*. Iš karto atkreipsime dėmesį, kad žodis *erosas* Senajame Testamente graikų kalba pavartotas du kartus, tuo tarpu Naujajame Testamente apskritai nepasitaiko: iš trijų meilę žyminčių graikiškų žodžių – *erosas (eros)*, *filiija (philia)* (draugų meilė) ir *agapė (agape)* – Naujojo Testamento raštuose pirmenybė teikiama paskutiniajam, graikų kalboje buvusiam paribyje. Sąvoka *filiija*, apibūdinanti draugų meilę, ten aptinkama, o *Jono evangelijoje* ji įgyja gilesnę reikšmę Jėzaus ir jo mokinių santykiui išreikšti. Toks žodžio *erosas* atsiskyrimas bei naujas požiūris į meilę, išreiškiamas žodžiu

agapė, neabejotinai žymi krikščionybei būdingą iš esmės naują meilės supratimą. Krikščionybės kritikoje, kuri nuo Apšvietos epochos darėsi vis radikalesnė, ši naujybė vertinta visiškai neigiamai. Friedricho Nietzsches nuomone, krikščionybė davusi *eros* išgerti nuodų; jis, tiesa, nuo jų nemiręs, tačiau išsigimęs ir tapęs yda (1). Taip vokiečių filosofas paliudijo plačiai paplitusią jauseną: ar Bažnyčia su savo įsakymais bei draudimais kartais neapkartina gražiausio gyvenimo dalyko? Ar Bažnyčia nestatydina draudimų kaip tik ten, kur Kūrėjo mums parengtas džiaugsmas siūlo laimę, kuri iš anksto leistų pajusti dieviškosios prigimties dalykų skonį?

4. Bet ar iš tikrųjų yra taip? Ar krikščionybė iš tikro sunaikino *erosą*? Pažvelkime į pasaulį iki krikščionybės. Panašiai kaip ir kitos kultūros, graikai *erosą* pirmiausia laikė savotišku apgirtimu, kai protas nugali mas „dieviškosios beprotystės“, išplėšiančios žmogų iš jo gyvenimo ribotybės ir leidžiančios jam, taip sukrėstam dieviškosios galios, patirti didžiausią palaimą. Visos kitos galios tarp dangaus ir žemės tada atrodė mažiau reikšmingos: „*Omnia vincit amor* („meilė viską nugali“), – teigia Vergilijus *Bukolikose* ir priduria. – *Et nos cedame amori* („ir mes irgi nusileidžiame meilei“) (2). Religijose tokia laikysena reiškėsi vaisingumo kultais, kuriems priklausė ši „šventoji“ prostitucija, klestėjusi daugelyje šventyklų. Tad *eros* buvo švenčiamas kaip dieviškoji galia, kaip bendrystė su dieviškąja prigimtimi.

Senajame Testamente tokie religijos formai, nenugalmi gundžiusiai nusigręžti nuo tikėjimo į vienatinį Dievą, griežčiausiai priešintasi bei kovota su ja kaip su religijos iškrypimu. *Erosas*, kaip toks, neatmestas, karas buvo paskelbtas jo sudarkytam griaunamajam pavidalui, nes klaidingas *eroso* sudievinimas, kuris čia vyksta, atima iš jo kilnumą, jį nužmogina. Juk šventyklų prostitutės, turėjusios dovanoti dieviškąją apgirtimą, būdavo traktuojamos ne kaip žmonės bei asmenys, bet kaip priemonės „dieviškajai beprotystei“ sužadinti. Todėl apgirtęs ir netramdomas *erosas* yra ne kilimas, „ekstazė“ dieviškosios prigimties link, bet nuopulis ir žmogaus kilnumo sumenkinimas. Taip tampa aišku, kad *erosas*, idant jis teiktų žmogui ne kokį nors akimirką trunkantį pasimėgavimą, bet išankstinį gyvenimo viršūnės – tos palaimos, kurios trokšta visa mūsų prigimtis, – skonį, turi būti sutramdytas ir apvalytas.

5. Taip probėgom apžvelgus *eroso* paveikslą istorijoje ir dabartyje, aiškėn iškyla du dalykai. Pirma, meilė ir dieviškumas kažkaip susiję: juk meilė žada begalybę ir amžinybę – didesnę ir kitokią dalyką negu mūsų gyvenimo kasdienybė. Tačiau kartu taip pat pasirodė, kad kelias į ten nėra pasidavimas instinktui. Reikia apvalymo ir brandos, o tai susiję su atsižadėjimu. Tai ne *eroso* atmetimas, „apnuodijimas“, bet jo išgydymas gražinant jam jo tikrąją didybę.

Tai priklauso pirmiausia nuo pačios žmogaus sąrangos, kurią sudaro kūnas ir siela. Žmogus yra visiškai jis pats tada, kai kūnas ir siela artimai susivienija; *eroso* iššūkis tikrai įveikiamas tada, kai toks susivienijimas įvyksta. Kai žmogus nori būti tik dvasia ir trokšta atsakyti savo kūno kaip, taip sakant, vien gyvūniško paveldo, savo kilnumo netenka ir dvasia, ir kūnas. O kai jis, kita vertus, neigia dvasią ir vienintele tikrove laiko materiją, būtent kūną, savo didybę irgi praranda. Epikūrietis Gassendi juokais į Descartes'ą kreipdavosi: „O, Siela!“ . Descartes'as atsakydavo: „O, Kūne!“ (3). Tačiau myli ne vien dvasia ar vien kūnas – myli žmogus, asmuo, kaip viena būtybė, sudaryta iš kūno ir sielos. Tik kai abu dėmenys iš tikro susivienija, žmogus tampa visiškai pats savimi. Tik taip meilė – *erosas* – gali subręsti ir pasiekti savo tikrąją didybę.

Šiandien praeities krikščionybei neretai prikišamas priešiškus kūnui; tokių tendencijų iš tikrųjų visada buvo. Tačiau toks kūno aukštinimas, kokį matome šiandien, yra apgaulingas. Iki „sekso“ nužemintas *erosas* virsta preke, pliku „daiktu“, kurį galima pirkti ir parduoti, preke virsta pats žmogus. Iš tiesų tai nėra didysis žmogaus „taip“ savo kūnui. Priešingai, dabar kūną ir lytiškumą jis laiko materialybe kaip tokia, kurią galima naudoti ir išnaudoti, kaip nori. Jam tai ne laisvės erdvė, bet kažkas, ką jis savaip mėgina padaryti malonų ir nežalingą. Iš tiesų žmogaus kūnas pažeminamas, nes nebeįtraukiamas į mūsų gyvenimo laisvės visumą, nebėra gyva mūsų gyvenimo visumos išraiška, bet išstumiamas į gryno biologiskumo sritį. Tariamasis kūno aukštinimas gali greitai virsti kūniškumo neapykanta. Tuo tarpu krikščionių tikėjimas žmogų visada laikė viena dvilype būtybe, kurioje vienas į kitą įsismelkia kūnas ir dvasia, taip kiekvienas įgydami naują kilnumą. Taip, *erosas* trokšta kelti mus „per ekstazę“ dieviškumo link, išvesti iš mūsų pačių, tačiau būtent todėl jis reikalauja kilimo, atsižadėjimų, apvalymų ir išgydymų kelio.

6. Kaip turėtume įsivaizduoti šį kilimo ir apvalymo kelią? Kaip gyventi meile, kad visiškai išsipildytų jos žmogiškasis bei dieviškasis pažadas? Pirmą svarbią nuorodą galime aptikti *Giesmių giesmėje*, vienoje iš Senojo Testamento knygų, gerai žinomoje mistikams. Pasak šiandien vyraujančio aiškinimo, į šią knygą įtrauktos eilės iš pradžių buvo meilės giesmės, galbūt skirtos žydų vestuvių šventei, kurioje turėjusios aukštinti santuokinę meilę. Labai iškalbinga, kad šioje knygoje „meilė“ žymima dviem skirtingais žodžiais. Pirmasis žodis yra „*dodim*“ – daugiskaitos forma, kuria išreiškiama dar netikrumo ženklinama, neapibrėžtai ieškanti meilė. Šį žodį vėliau pakeičia žodis „*ahaba*“, graikiškajame Senojo Testamento vertime jis perteikiamas panašiai skambančiu žodžiu „*agapė*“, kuris, kaip matėme, tapo biblinio meilės supratimo išraiška. Priešingai dar tebeieškančiai ir neapibrėžtai meilei, šiuo žodžiu išreiškiama meilės, kuri, įveikusi savo anksčiau aiškiai

vyravusį savanaudiškumą, dabar tikrai yra atradusi kitą, patirtis. Meilė dabar virsta rūpinimusi kitu bei nerimastavimu dėl kito. Ji nebeieško savęs, panirimo į laimės apgirtimą, ji ieško gėrio mylimajam: virsta atsižadėjimu, tampa pasirengusi aukai ir net to trokšta.

Meilei, kylančiai aukštesnių lygmenų link, savo giliausio apvalymo link, būdinga tai, kad ji dabar trokšta galutinumo, ir jo trokšta dvejopu būdu: išskirtinumo prasme – „tiktai šis vienas asmuo“ – ir „visam laikui“ prasme. Meilė aprėpia visą egzistenciją su visais jos matmenimis, įskaitant laiko matmenį. Kitaip ir negali būti, nes ji žada galutinybę: meilė žvelgia į amžinybę. Taip, meilė yra „ekstazė“, tačiau ne akimirksnio apgirtimo prasme, bet kaip kelias, kaip nuolatinis ėjimas iš savęs į savo išsilaisvinimą dovanojant save patį, ir būtent per tai – ėjimas į savęs paties atradimą, maža to, Dievo atradimą. „Kas stengsis išsaugoti savo gyvybę, tas ją pražudys, o kas ją pražudys, tas ją atgaivins“ (Lk 17, 33), – sako Jėzus – pasakymas, pasitaikantis evangelijose keliais variantais (plg. Mt 10, 39; 16, 25; Mk 8, 35; Lk 9, 24; Jn 12, 25). Jėzus taip nusako savo paties kelią, per kryžių vedantį į prisikėlimą, – kviečio grūdo, krintančio į dirvą, mirštančio ir taip duodančio daug vaisių, kelią. Bet, remdamasis savo aukos ir meilės, kuri per tai tapo tobula, pradū, šiais žodžiais jis taip pat nusako meilės ir žmogaus gyvenimo apskritai esmę.

7. Mūsų iš pradžių daugiau filosofiniai svarstymai apie meilės esmę mus dabar savaimė atvedė prie biblinio tikėjimo. Pradžioje klausėme, ar skirtingos, netgi priešingos žodžio „meilė“ reikšmės rodo kokią nors gilesnę vienybę, ar turi likti viena nuo kitos atsietos. Bet pirmiausia klausėme, ar Biblijos ir Bažnyčios tradicijos skelbiama meilės žinia turi ką nors bendra su visuotine žmogiškąja meilės patirtimi, ar vis dėlto jai veikiau prieštarauja. Sykiu susidūrėme su dviem pagrindiniais žodžiais: *erosu*, kuriuo vadinama „pasaulietinė“ meilė, ir *agape*, kuriuo žymima tikėjimu besiremianti ir jo formuojama meilė. Šios dvi sąvokos dažnai viena kitai priešpriešinamos kaip „kylančioji“ meilė ir „nusileidžiančioji“ meilė. Yra ir kitokių panašių skirstymų, kaip antai savanaudiškosios ir pasiaukojančiosios meilės (*amor concupiscentiae*, *geidžiančioji meilė* – *amor benevolentiae*, *gera linkinti meilė*), prie kurios kartais dar priduriama naudos žiūrinčioji meilė, perskyra.

Filosofinėje ir teologinėje diskusijoje šie skirtumai dažnai perdedami iki kraštutinumo, paverčiant juos priešybėmis: teigiama, jog tikrai krikščioniška yra nusileidžiančioji, pasiaukojančioji meilė, tai yra *agapė*; tuo tarpu nekrikščioniška kultūra, ypač graikų, esą paženklinta kylančiosios, geidžiančiosios ir savanaudiškosios meilės, kuri yra *erosas*. Jei kas nors tokią priešpriešą išplėtotų iki kraštutinumo, krikščionybės esmė taptų atsietą nuo pagrindinių žmogaus gyvenimo sąryšių ir, kaip tokia, sudarytų kitą pasaulį, kuris galbūt ir būtų įstabus, tačiau atskirtas nuo žmogaus gyvenimo

visumos. Iš tikrųjų *eroso* ir *agapės* – kylančiosios ir nusileidžiančiosios meilės – niekada neįmanoma vieno nuo kito atskirti. Juo labiau abu skirtingais būdais teisingai susivienija vienoje meilės tikrovėje, juo labiau įgyvendinama tikroji meilės prigimtis apskritai. Net jei iš pradžių *erosas* yra trokštantis, kylantis – žavėjimasis didžiu laimės pažadu, – tai, artindamasis prie kito, jis mažiau domėsis savimi, vis labiau ieškos kito laimės, vis daugiau juo rūpinsis, dovanos save ir trokš „būti dėl kito“. Taip į jį įžengia *agapės* momentas; priešingu atveju *erosas* sumenksta ir praranda savo prigimtį. Tačiau, kita vertus, žmogus negali gyventi ir vien pasiaukojančiąja, nusileidžiančiąja meile. Jis negali visada tik dovanoti, jis turi ir gauti. Kas nori dovanoti meilę, turi pats ją gauti kaip dovaną. Kaip sako pats Viešpats, žmogus gali tapti šaltiniu, iš kurio plūs gyvojo vandens srovės (plg. Jn 7, 37–38). Bet kad taptų tokiu šaltiniu, jis pats turi vis gerti iš pirmo ir pirmapradžio šaltinio – Jėzaus Kristaus, iš kurio perdurtos širdies teka Dievo meilė (plg. Jn 19, 34).

Bažnyčios tėvų akimis, tas neatsiejamas kilimo ir leidimosi, Dievo ieškančio *eroso* ir gautą dovaną kitiems perduodančios *agapės* ryšys įvairiškai pavaizduotas pasakojime apie Jokūbo kopėčias.

Šiame Biblijos tekste pasakojama, kad patriarchas Jokūbas, miegodamas pasidėjęs galvą ant akmens, kuris jam atstojo pagalvę, susapnavo dangų siekiančius laiptus, kuriais aukštyn ir žemyn laipiojo Dievo angelai (plg. Pr 28, 12; Jn 1, 51). Įspūdingą šio regėjimo aiškinimą savo „Pastoracinėje taisyklėje“ (*Regula pastoralis*) pateikia popiežius Grigalius Didysis. Jis sako: geras ganytojas turi šaknytis kontempliacijoje. Tiktai tada jis įstengs įimti savin kitų reikmes taip, kad jos pasidarytų jo paties: „*Per pietatis viscera in se infirmitatem caeterorum transferat*“ (4). Grigalius čia remiasi šventuoju Pauliumi, kuris pagaunamas ir iškeliamas iki aukščiausių Dievo slėpinių ir būtent todėl nusileisdamas gali visiems tapti viskuo (plg. 2 Kor 12, 2–4; 1 Kor 9, 22). Be to, jis nurodo Mozę, kuris vis įžengia į šventąją palapinę bei kalbasi su Dievu, idant, atsitraukęs nuo Dievo, galėtų būti naudingas savo tautai. „Viduje [palapinėje] jis kontempliacijos pagriebiamas aukštyn, o lauke slegiamas kenčiančiųjų rūpesčių – *intus in contemplationem rapitus, foris infirmantium negotiis urgetur*“ (5).

8. Tad aptikome pirmą, dar gana bendrą, atsakymą į abu anksčiau iškeltus klausimus: „meilė“ galiausiai yra viena tikrovė, bet turi įvairių matmenų – vieną kart gali labiau reikštis vienas matmuo, kitą kart – kitas. Kai abu matmenys visiškai vienas nuo kito atskiriami, meilė tampa karikatūra arba nuskursta. Taip pat iš esmės pamatėme, kad biblinis tikėjimas nėra koks nors šiam pirmapradžiam žmogiškajam reiškiniui, kokia yra meilė, paralelinis ar priešingas pasaulis, bet aprėpia visą žmogų bei padeda jam ieškoti meilės, ją apvalydamas ir kartu atverdamas jam naujus matmenis. Ši

biblinio tikėjimo naujybė pirmiausia išryškėja dviejuose dalykuose, kuriuos verta pabrėžti, – Dievo paveiksle ir žmogaus paveiksle.

Biblinio tikėjimo naujybė

9. Pirmiausia apie Dievo paveikslą. Kultūrose, supančiose Šventąjį Raštą, Dievo ir dievų paveikslai galiausiai lieka neskaidrūs ir prieštaringi. Rutuliojantis bibliniam tikėjimui, vis vienareikšmiškiau aiškėja tai, kas pagrindinėje Izraelio maldoje, *Šema*, išreiškiama šiais žodžiais: „Klausykis, Izraeli! Viešpats yra mūsų Dievas, vien tik Viešpats“ (*Ist 6, 4*). Yra tiktai vienas Dievas, dangaus ir žemės Kūrėjas, ir todėl taip pat visų žmonių Dievas. Ypatingi čia du dalykai: tai, kad kiti dievai nėra Dievas, ir kad visa, tarp ko gyvename, kyla iš Dievo, yra jo sukurta. Sukūrimo sąvoka, žinoma, aptinkama ir kitur, tačiau tiktai čia tampa visiškai aišku, kad visa sukūrė ne koks nors dievas, bet vienas tikras Dievas; kad visa kilo iš jo kuriamojo Žodžio galios. Tai reiškia, kad jo kūrinija jam yra brangi, nes jis pats jos norėjo, pats ją „padarė“. Taip išnyra kitas labai reikšmingas elementas: tas Dievas žmogų myli. Dieviškoji galia, kurią graikų filosofijos didžiausio klestėjimo laikotarpiu mąstydamas stengėsi suvokti Aristotelis, tiesa, yra visų žmonių troškimo bei meilės objektas – kaip mylima, ši dievybė judina pasaulį (6), – tačiau jai pačiai nieko netrūksta ir ji pati nemylė, bet yra tik mylima. Tuo tarpu vienatinis Dievas, kurį tiki Izraelis, myli pats. Be to, jo meilė yra išsirenkanti: iš visų tautų jis išsirenka Izraelį ir jį myli – kad šitaip išgydytų visą žmonių. Jis myli, ir tą jo meilę neabejotinai galima vadinti *erosu*, kuris sykiu yra ir visiškai *agapė* (7).

Pranašai – ypač Ozėjas ir Ezechielis – šią Dievo aistrą savo tautai nusakė drąsiais erotiniais vaizdais. Dievo santykis su Izraeliu vaizduojamas jungtvių ir santuokos metaforomis; todėl stabmeldystė yra svetimavimas ir prostitucija. Konkrečiai šitaip prieš akis iškeliama – kaip matėme – vaisingumo kultas bei piktnaudžiavimas *erosu*, bet kartu apibūdinamas ir ištikimybės ryšys tarp Izraelio ir Dievo. Dievo ir Izraelio istoriją iš esmės sudaro tai, kad jis jam dovanoja *Torą*, tai yra Izraeliui atveria tikrąją žmogaus prigimtį ir parodo autentiško žmogiškumo kelią. Ši istorija remiasi tuo, kad žmogus, būdamas ištikimas vienatiniam Dievui, patiria, jog pats yra mylimas Dievo, ir ima džiaugtis tiesa, teisumu – džiaugtis Dievu, ir tas džiaugsmas tampa jo didžiausia laime: „Ką kitą turiu danguje? Kadangi turiu tave, ko dar trokščiau žemėje? <...> O man gera būti arti Dievo“ (*Ps 73, 25.28*).

10. Dievo *erosas* žmogaus atžvilgiu sykiu – kaip minėjome – yra visiškai *agapė*. Ne tik todėl, kad dovanojama visiškai maloningai, be jokio ankstesnio nuopelno, bet ir todėl, kad tai yra meilė, kuri atleidžia. Ypač Ozėjas parodo mums Dievo meilės žmogui *agapės* matmenį, toli pranokstantį nepelnytumo aspektą. Izraelis pamy-

nė ištikimybę, sulaužė Sandorą; Dievas turėtų jį nu-teisti, atmesti. Bet būtent dabar pasirodo, kad Dievas yra Dievas, o ne žmogus: „Efraimai, kaip galiu tave atmesti? Izraeli, kaip galiu tave apleisti? <...> Mano širdis neleidžia man to padaryti! Mano gailestingumas tau per stiprus! Nebausiu tavęs degančiu įniršiu, nebenaikinsiu Efraimo, nes aš esu Dievas, o ne žmogus; aš esu šventasis tarp jūsų“ (*Oz 11, 8–9*). Deganti Dievo meilė savo tautai – žmogui – sykiu yra atleidi-džianti meilė. Krikščionis čia išžiūri pridengtą kryžiaus slėpinį: Dievas taip myli žmogų, kad, pats tapęs žmogumi, eina paskui jį ligi mirties bei taip sutaikina teisingumą ir meilę.

Filosofinį ir religinį-istorinį aspektą, glūdinį šiame Biblijos požiūryje, sudaro tai, kad, viena vertus, prieš akis turime griežtai metafizinį Dievo paveikslą: Dievas yra absoliuti ir pirmaprādė visų daiktų versmė; tačiau šis visų sukurtų daiktų pradas – *Logas* (*Logos*), pirmapradis protas – yra tas, kuris myli, myli su visu tikrosios meilės įkarščiu. Taip *erosas* didžiausiai išaukštinamas ir kartu apvalomas taip, kad susilieja su *agape*. Dabar galime suprasti, kodėl *Giesmių giesmės* įtraukimas į Šventojo Rašto kanoną buvo paaiškintas tuo, kad to-mis meilės giesmėmis nusakomas Dievo santykis su žmogumi ir žmogaus su Dievu. Todėl *Giesmių giesmė* tiek krikščionių, tiek žydų literatūroje tapo mistinio pažinimo ir patyrimo šaltiniu, kuriame išryškėja biblinio tikėjimo esmė: taip, žmogus gali susivienyti su Dievu – tai pirmaprādė žmogaus svajonė, – tačiau tas susivienijimas nėra susilydymas, panirimas į bevardį dieviškumo vandenyną; tai susijungimas, pagimdomas meilės, kai abu – Dievas ir žmogus – išlieka savimi pačiais ir kartu tampa visiškai viena. „Kas susijungia su Viešpačiu, tampa viena dvasia su juo“ (*1 Kor 6, 17*), – sako šventasis Paulius.

11. Pirmutinė biblinio tikėjimo naujybė, kaip matėme, yra Dievo paveikslas; antroji, artimai su ja susijusi, aptinkama žmogaus paveiksle. Biblijos pasakojime apie sukūrimą kalbama apie pirmojo žmogaus, Adomo, vienišumą; jam Dievas nori duoti pagalbininką. Niekas iš sukurtybių negalėjo padėti žmogui taip, kaip jam to reikėjo, net jei jis davė vardus visiems laukiniams žvėrimis, visiems paukščiams, taip įtraukdamas juos į savo gyvenimo aplinką. Tada Dievas iš žmogaus šonkaulio sukūrė moterį. Dabar Adomas suranda pagalbą, kurios jam reikia: „Štai pagaliau kaulas mano kaulų ir kūnas mano kūno“ (*Pr 2, 23*). Šiame pasakojime galima išžiūrėti vaizdinius, pasirodančius, pavyzdžiui, Platono pateikiamame mite apie tai, kad pirmapradis žmogus buvo rutulio pavidalo, kaip toks pilnatviškas ir pasitenkinantis savimi, tačiau dėl pui-kybės Dzeuso perskirtas pusiau, todėl dabar visada ilgisi kitos savo pusės, vaikosi jos, kad atkurtų savo visumą (8). Šventajame Rašte bausmė neminima, tačiau mintis, kad žmogus yra savotiškai neužbaigtas, iš prigimties kelyje ieškodamas kitos jo visumą sudarančios

dalies, kad „užbaigtas“ gali būti tik bendrystėje su kita lytimi, vis dėlto slypi. Tad Biblijos pasakojimas baigiasi pranašyste dėl Adomo: „Todėl vyras paliks tėvą ir motiną, glausis prie žmonos, ir jie taps vienu kūnu“ (Pr 2, 24).

Čia svarbūs du dalykai: *erosas* yra žmogaus prigimtyje tartum išišaknijęs; Adomas ieško ir „paliks tėvą ir motiną“, kad surastų moterį; tiktai kartu jie sudaro žmogiškumo visumą, tampa „vienu kūnu“. Ne mažiau svarbus kitas dalykas: spaudžiamas kūrinių pačios prigimties, *erosas* kreipia žmogų į santuoką, į ryšį, paženklinatą vienkartinumo ir galutinumo. Tiktai taip pasiekiamas jo giliausias tikslas. Vienatinio Dievo paveikslą atitinka monogaminė santuoka. Santuoka, besiremianti vienatine ir galutine meile, tampa Dievo santykio su žmogumi, ir atvirkščiai, paveikslu: būdas, kuriuo myli Dievas, tampa žmogiškosios meilės matu. Tas Biblijoje aptinkamas artimas ryšys tarp *eroso* ir santuokos nebiblinėje literatūroje beveik neturi jokių atitikmenų.

Jėzus Kristus – kūnu tapusioji Dievo meilė

12. Nors iki šiol daugiausia kalbėjome apie Senąjį Testamentą, kartu jau atsikleidė abiejų Testamentų kaip krikščioniškojo tikėjimo vieno Rašto sąryšingumas. Tikroji Naujojo Testamento naujybė yra ne naujos mintys, bet paties Kristaus, suteikiančio mintims kraują ir kūną – negirdėtą realumą, pavidalas. Jau Senajame Testamente biblinę naujybę sudarė ne tiesiog abstrakčios mintys, bet netikėti ir tam tikra prasme neregėti Dievo darbai. Dabar toks Dievo veikimas tampa dramatiškas tuo, kad Jėzuje Kristuje „paklydusios avies“, kenčiančios ir pražuvusios žmonijos, ieško pats Dievas. Kai Jėzus palyginimais kalba apie piemenį, ieškančią paklydusios avies, moterį, ieškančią pamestos drachmos, tėvą, išbėgantį pasitikti sūnaus palaidūno ir jį apkabinantį, šitai nėra vien žodžiai; šitaip jis nurodo savo buvimo bei veikimo priežastį. Jo mirtimi ant kryžiaus Dievas atsigręžia prieš save patį, atiduodamas save, kad pakeltų ir išgelbėtų žmogų – tai pati didžiausia meilė. Žvelgdami į Kristaus perdurtą šoną, minimą Jono (plg. 19, 37), suvokiame žodžius, kuriais pradeda ši enciklika: „Dievas yra meilė“ (1 Jn 4, 8). Būtent ten šią tiesą galima pamatyti. Ir nuo to pradėdant apibrėžtina, kas yra meilė. Pradėdamas nuo žvilgsnio į tai, krikščionis atranda savo gyvenimo ir meilės taką.

13. Per Paskutinę vakarienę įsteigdamas Eucharistiją, Jėzus šį aukos aktą padarė nuolatą esantį. Tą valandą mokiniams atiduodamas save vynu ir duona, atiduodamas savo kūną ir kraują kaip naująją maną (plg. Jn 6, 31–33), jis užbėga į priekį savo mirčiai ir prisikėlimui. Jei antikinis pasaulis tiktai paistė, kad galiausiai žmogaus valgis – tai, kuo žmogus gyvas, – esąs *Logas*, amžinoji išmintis, tai dabar tas *Logas* mums tikrai tapo maistu – kaip meilė. Eucharistija mus įtrauka į Jėzus

saviaukos aktą. Ne tik statiškai gauname išikūnijusį *Logą*, bet ir esame įimami į jo saviaukos dinamiką. Dievo ir Izraelio santuoka tampa tikrove anksčiau neišivaizduojamu būdu: kas anksčiau buvo stovėjimas priešais Dievą, tas dabar, dalyvaujant Jėzus aukoje, jo kūne ir kraujyje, virsta susivienijimu. Sakramento „mistika“, besiremianti Dievo nusileidimu pas mus, yra visiškai kitokia ir nuveda aukščiau, negu koks nors kitas žmogaus mistinis pakilimas.

14. Bet dabar apsvarstytinas dar vienas dalykas: sakramento „mistikai“ būdinga socialinė prigimtis, nes sakramentinėje komunijoje susivienijimu ir su Dievu, ir su kitais komuniją priimančiais: „Jei viena duona, tai ir mes daugelis esame vienas kūnas, nes mes visi dalijamės viena duona“, – sako šventasis Paulius (1 Kor 10, 17). Susivienijimas su Kristumi kartu yra susivienijimas su visais kitais, kuriems jis save atiduoda. Negaliu turėti Kristaus vienas sau; jam priklausyti galiu tik susivienijęs su visais tais, kurie yra tapę ar taps jo paties. Komunija traukia mane iš manęs paties pas jį ir per tai kartu į vienybę su visais krikščionimis. Tampame „vienas kūnas“, esame sulydomi į vieną egzistenciją. Dievo meilė ir artimo meilė dabar tikrai susivienija: kūnu tapęs Dievas traukia mus visus prie savęs. Tada pasidaro aišku, kodėl Eucharistija vadinama ir *agape*: joje Dievo *agapė* prisiartina prie mūsų, kad mumyse ir per mus atliktų savo darbą. Tiktai remiantis šiuo kristologiniu-sakramentiniu pamatu, galima teisingai suprasti Jėzus mokymą apie meilę. Jo atliktas perėjimas nuo Įstatymo ir Pranašų prie dvigubo įsakymo mylėti Dievą ir artimą, būtent to, kad visa tikėjimo paženklinta egzistencija kyla iš šio svarbiausio įsakymo, nėra tiesiog moralė, kurią būtų galima kaip savarankišką gretinti šalia tikėjimo į Kristų ir jo ritualinės raiškos sakramente: tikėjimas, kultas ir *etosas* (*ethos*) susipynę į vieną tikrovę, susidarančią susitinkant su Dievo *agape*. Įprastinė kulto ir etikos priešprieša čia tiesiog išnyksta. Buvimas mylimam ir kitų mylėjimas slypi pačiame „kulte“, eucharistinėje bendrystėje. Eucharistija, nevirstanti konkrečia meilės praktika, subyra į fragmentus. Ir atvirkščiai, „įsakymą“ mylėti – tai dar apmąstysime išsamiau – įgyvendinti įmanoma tik todėl, kad jis nėra vien reikalavimas: „įsakyti“ mylėti galima todėl, kad meilė pirmiau dovanojama.

15. Tai turėtų būti pagrindas didiesiems Jėzus palyginimams suprasti. Puotauti mėgęs turtuolis (plg. Lk 16, 19–31) iš kančių vietos maldauja išpėti jo brolius apie tai, kas nutinka tam, kuris begėdiškai ignoruoja nepritekliaus spaudžiamą vargšą. Šį pagalbos šauksmą Jėzus, taip sakant, pateikia mums, kad mus išpėtų, kad atvestų į teisingą kelią. Palyginime apie gailėstinąjį samarietį (plg. Lk 10, 25–37) paaiškinami du svarbūs dalykai. „Artimo“ sąvoka iki tol buvo daugiausia taikoma tautiečiams ir Izraelio žemėje išikūrusiems ateiviams, taigi solidarai kokios nors šalies ir tautos bendruomenei, tuo tarpu dabar šios ribos panaikinamos.

Kiekvienas, kuriam manęs reikia ir kuriam galiu padėti, yra man artimas. Artimo sąvoka išplečiama, bet išlieka konkreti. Apimdama visus žmones, ji vis dėlto netampa bendros ir neapibrėžtos menkai įpareigojančios meilės apraiška, bet reikalauja mano konkrečių pastangų čia ir dabar. Bažnyčiai iki šiol tenka užduotis vis aiškinti šį ryšį tarp artumo ir tolimo turint prieš akis praktinį savo narių gyvenimą. Galiausiai čia ypatingu būdu paminėtinas iškilus palyginimas apie pastutinę teismą (plg. *Mt 25, 31–46*), kur meilė tampa matu, kuriuo galutinai pasveriami: ar žmogaus gyvenimas buvo geras, ar ne. Jėzus sutapatina save su vargštančiaisiais: išalkusiais, ištroškusiems, keliaujančiaisiais, nuogaisiais, sergančiaisiais, kalvinčiais. „Kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų mano brolių, man padarėte“ (*Mt 25, 40*). Dievo meilė ir artimo meilė tarpusavyje susipynusios: mažiausiuosiuose sutinkame Jėzų, o Jėzuje – Dievą.

Dievo meilė ir artimo meilė

16. Visuose šiuose svarstymuose apie meilės esmę ir jos reikšmę bibliiniame tikėjime liko du klausimai, susiję su mūsų elgsena: ar įmanoma mylėti Dievą jo nematant? Ir ar galima įsakyti mylėti? Dvigubo meilės įsakymo atžvilgiu šiuose klausimuose glūdi dvi prieštaros: Dievo niekas nėra matęs – tai kaip galima jį mylėti? Taip pat įsakyti mylėti negalima, juk meilė galiausiai yra jausmas, kuris yra arba kurio nėra, ir negali būti pagimdyta valios. Pirma iš šių prieštarų Šventajame Rašte atrodo patvirtinama sakant: „Jei kas sakytų: „Aš myliu Dievą“, o savo brolio nekęstų, tasai melagis. Kas nemyli savo brolio, kurį mato, negali mylėti Dievo, kurio nemato“ (*1 Jn 4, 20*). Tačiau šiuo sakiniu jokių būdu neteigiama, kad Dievo meilė negalima; priešingai, čia cituojamo *Pirmojo Jono laiško* kontekste tokios meilės aiškiai reikalaujama. Pabrėžiamas Dievo meilės ir artimo meilės artimas ryšys. Jos taip glaudžiai susijusios, kad teiginys, jog Dievas mylimas, virsta melu, jei žmogus nuo artimo nusigręžia arba net jo nekenčia. Jono sakinį veikia derėtų suprasti taip: artimo meilė yra kelias į susitikimą su Dievu, ir kas nusuka akis nuo artimo, tampa aklas ir Dievo atžvilgiu.

17. Iš tiesų niekas nėra matęs Dievo, koks jis yra kaip toks. Tačiau Dievas mums nėra visiškai neregimas, nėra tiesiog neprieinamas. Dievas pirmas mus pamilo, kaip teigiama cituojamame *Jono laiške* (*1 Jn 4, 9*), ir ta Dievo meilė mums pasirodė, tapo regima per tai, kad jis „atsiuntė į pasaulį savo viengimį Sūnų, kad mes gyventume per jį“ (*1 Jn 4, 9*). Dievas tapo regimas: Tėvą galime išvysti Jėzuje (plg. *Jn 14, 9*). Iš tiesų Dievą galima matyti įvairiopa. Meilės istorijoje, kuri pasakojama Biblijoje, jis pats eina mūsų link, stengiasi mus laimėti – iki pat Paskutinės vakarienės, iki pat širdies perdūrimo ant kryžiaus, iki pat pasirodymų po Prisiėlimo ir didžiųjų darbų, kuriais jis per apaštalų veikimą rodė kelią gimstančiai Bažnyčiai. Ir vėlesniais Baž-

nyčios metais Viešpats nebuvo pasitraukęs: jis vis iš naujo artinasi prie mūsų – per žmones, kuriuose jis išvystamas; per savo žodį, sakramentus, ypač Eucharistijos. Dievo meilę patiriame, jo buvimą čia ir dabar suvokiame ir tą buvimą atpažinti kasdieniame gyvenime mokomės Bažnyčios liturgijoje, jos maldoje, gyvoje tikinčiųjų bendruomenėje. Jis pirmas mus pamilo ir pirmas toliau myli; todėl į tai galime atsakyti meile. Dievas mums neįsako jausti jausmą, kurio neįstengiame savyje sužadinti. Jis myli mus, leidžia mums savo meilę pamatyti bei patirti, ir iš to Dievo „pirmumo“ mumyse kaip atsakas gali kilti meilė.

Šiame susitikimo procese aiškiai atsiskleidžia, kad meilė nėra vien jausmas. Jausmai ateina ir praeina. Jausmas gali būti įstabai pradinė kibirkštis, bet jis nėra visa meilė. Pradžioje kalbėjome apie apvalymo ir brendimo procesą, kurio dėka *erosas* tampa pačiu savimi, meile tikraja to žodžio prasme. Meilės brandai būdinga tai, kad ji aprėpia visas žmogaus dorybes ir įtrauka, taip sakant, visą žmogų. Sąlytis su regimomis Dievo meilės apraiškomis gali pažadinti džiaugsmą, kylantį iš to, kad esame mylimi. Tačiau toks susitikimas nepalieka nušalyje mūsų valios ir proto. Kelias, vedantis į meilę, yra gyvojo Dievo pažinimas, ir mūsų valios pritartimas jo valiai ir visa apimanti meilės aktą sujungia protą, valią ir jausmą. Tai vyksta nuolatos: meilė niekada nėra „užbaigta“ ir iki galo įgyvendinta; gyvenimo tėkmėje ji kinta, bręsta ir būtent taip lieka ištikima sau. *Idem velle atque idem nolle* (9) – to paties norėti ir to paties nenorėti – taip senovėje buvo apibrėžtas tikrasis meilės turinys: darantis panašiam vienam ir kitą randasi norėjimo ir mąstymo bendrystė. Dievo ir žmogaus meilės istoriją sudaro būtent tai, kad ta valios bendrystė išauga į mąstymo ir jautimo bendrystę, taip mūsų ir Dievo valiai vis labiau sutampant: Dievo valia man jau nebėra svetima valia, primetanti man įsakymus iš išorės, bet yra mano paties valia, patirianti, kad Dievas manyje yra „giliau nei pati giliausia mano gelmė“ (10). Tada atsidadavimas Dievui didėja, ir Dievas tampa mūsų džiaugsmas (plg. *Ps 73, 23–28*).

18. Tad artimo meilė, kurią skelbia Šventasis Raštas, Jėzus, galima. Ją sudaro tai, kad aš Dieve ir su Dievu taip pat myliu asmenį, kuris man nepatinka arba kurio nepažįstu. Tą padaryti leidžia tikrai vidinis susitikimas su Dievu, susitikimas, virtęs valios bendryste ir pasiekiantis jausmą. Tada mokausi žiūrėti į kitą ne savo akimis bei jausmais, bet Jėzaus Kristaus matu. Jo draugas yra mano draugas. Už jo išorės pamatau jo vidinį meilės, dėmesingumo gesto lūkestį – gesto, kurį parodyčiau bei atlikčiau ne tik per tam skirtas institucijas, spaudžiamas kokios nors politinės būtinybės. Žvelgiu Kristaus akimis ir taip galiu dovanoti kitam daugiau negu trūkstantį išorinių dalykų: galiu dovanoti jam meilės žvilgsnį, kurio jis pasigenda. Čia pasireiškia neišvengiama Dievo meilės ir artimo meilės tarpusavio sąveika, kuri pabrėžiama *Pirmajame Jono laiške*.

Jeį mano gyvenime sąlyčio su Dievu visiškai nėra, tai kitame visada įžiūriu tik kitą ir dieviškojo paveiklo jame pažinti neįstengiu. Bet, antra vertus, jei mano gyvenime kitas man visiškai nerūpi, man tetrokstant būti „pamaldžiam“, atlikinėti „religines pareigas“, tai nuvysta ir santykis su Dievu. Tada jis tik „teisingas“, bet be meilės. Tik mano pasirengimas artintis prie artimo bei rodyti jam meilę daro mane jaučiantį Dievą. Tik tarnavimas artimui atskleidžia man tai, ką dėl manęs daro Dievas, ir parodo, kaip jis mane myli. Šventieji – prisiminkime, pavyzdžiui, palaimintą Motiną Terešę iš Kalkutos – meilės jėgos vis semdavosi iš susitikimo su eucharistiniu Viešpačiu ir, atvirkščiai, tą susitikimą realų ir gilų darydavo jų tarnavimas kitiems. Dievo meilės ir artimo meilės neįmanoma vienos nuo kitos atskirti; įsakymas yra vienas. Bet abi maitinasi meile, tekančia iš Dievo, kuris pirmas mus pamilo. Tad kalbama nebe apie išorinį „įsakymą“, kuriuo liepiama daryti tai, ko neįstengiama, bet apie viduje dovanotą meilės patirtį – meilės, kurios pati prigimtis verčia mus dalytis ja su kitais. Meilė auga per meilę. Meilė yra „dieviška“, nes ateina iš Dievo ir suvienija mus su Dievu, šiame suvienijimo procese paversdama mus „Mes“, įveikiančiu mūsų susiskaldymus ir leidžiančiu mums tapti viena taip, kad galiausiai Dievas būtų „viskas visame kame“ (plg. 1 Kor 15, 28).

Nuorodos

- (1) Plg. *Jenseits von Gut und Böse*, IV, 168.
- (2) X, 69.
- (3) Plg. R. DESCARTES. *Œuvres*. V. Cousin éd., Paris (1824), p. 95 ir t.
- (4) II, 5: *SCh* 381, 196.
- (5) Ten pat, 198.
- (6) Plg. „Metafizika“, XII, 7.
- (7) Plg. PSEUDODIONIZAS AREOPAGITAS, kuris savo kūrinyje *De divinis nominibus*, IV, 12–14: PG 3, 709–713, Dievą vadina ir *erosu*, ir *agape*.
- (8) Plg. „Puota“, XIV–XV, 189c–192d.
- (9) SALUSTIJUS. *De coniuratione Catilinae*, XX, 4.
- (10) Plg. AUGUSTINAS. *Confessiones*, III, 6, 11: CCL 27, 32.

(Tęsinys kitame numeryje)

Nauji leidiniai

Šventieji vyrai, šventosios moterys: šventųjų gerbimas LDK XV–XVII a. / sudarytojas Mindaugas Paknys. – Vilnius: Aidai, 2005. – 331 p., iliustr.

Tai pirmas originalus leidinys Lietuvoje, skirtas šventųjų kulto istorijai. Šventųjų pavyzdys ir kliovimasis jų užtairimu neabejotinai veikė ir veikia žmonių mentalitetą, jų kūrybą ir gyvenimo formas. Istorikai Lietuvoje jau ieško šio poveikio pėdsakų Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos gyvenime. Leidinys iliustruotas, aprūpintas rodyklėmis.

Serafino Falvo. Kaip įveikti depresiją. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2006. – 168 p.

Depresija – viena labiausiai civilizuotą pasaulį kankinančių ligų. Yra prirašyta begalės medicininių knygų šia tema. Šis leidinys – ne psichologijos ar psichiatrijos veikalas, o Dievo žodžiu ir kasdienine kunigo patirtimi paremta knyga. Serafino Falvo buvo vienas iš katalikų charzmatinio atsinaujinimo savo šalyje pradininkų, yra Pelage (Florencijos provincija) esančios bendruomenės „Jėzus – meilė“ steigėjas ir vadovas, parašė daugybę knygų.

Autorius, kalbėdamas apie depresiją, teigia: „Nuo depresijos nėra išsivaduojama kaip nuo lengvo galvos skausmo – išgeriant aspirino tabletę, – reikia, kad pacientas taip pat bendradarbiautų. Būtent toks ir yra šio darbo tikslas – kuo aiškiau bei tiesmukiau paaiškinti, kaip galima bendradarbiauti su Viešpačiu. Tai krikščioniškas metodas, kuris vis dėlto neatmeta specialistų – nuo psichologo iki psichiatro – įnašo, bet jį pritaiko laikydamasis neklaidingų Evangelijos dėsnių“.

Knygoje rašoma: „Žmogaus širdis yra neišmatuojama gelmė, gilesnė už jūrą ir platesnė už dangaus erdves. Tik begalinė Dievo meilė gali ją pripildyti. Net jei būtų užvaldyti visi pasaulio daiktai, jie pasirodytų esą netinkami begaliniams mūsų širdies poreikiams patenkinti.“

Kunigų paskyrimai

Kauno arkivyskupijoje

Sausio 22 d. į kunigus įšventintas dia-konas **Julius Grigonis** paskirtas Kau-no Kristaus Prisikėlimo parapijos vi-karu.

Kun. **Saulius Pavalkis** atleistas iš Kau-no Kristaus Prisikėlimo parapijos vi-karo pareigų ir paskirtas Ukmergės šv. apašt. Petro ir Pauliaus parapijos vikaru.

Kun. **Oskaras Petras Volskis** atleis-tas iš Kauno šv. Antano Paduviečio parapijos rezidento pareigų ir įparei-gotas padėti Kauno arkikatedros ba-zilikos pastoracijoje.

Kun. **Mindaugas Pukštys** atleistas iš Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) kapeliono pareigų.

Kun. **Audrius Mikitiukas** paskirtas VDU kapelionu ir paliktas eiti anks-tesnes pareigas.

-Kn-

Tęsiamas popiečių ciklas

Sausio 26 d., tęsiant praeitais metais pradėtą sielovados popiečių ciklą Kauno arkivyskupijos sielovados ben-dradarbiams, bažnytinių institucijų darbuotojams, Jaunimo centro patal-pose buvo surengtas antrasis susitiki-mas su Kauno vyskupu augziliaru Jo-nu Ivanausku.

Šįkart ganytojas skaitė paskaitą apie Krikšto sakramentą, primindamas, kaip svarbu iš naujo apsvarstyti, ką šis sakramentas reiškia krikščionio gyvenime. Būtinybė grįžti prie savo krikščioniško buvimo pradžios yra svarbi 0 proc. save katalikais laikan-čių Lietuvos gyventojų, iš kurių viduti-niškai apie 10 proc. dalyvauja sek-madienio šv. Mišiose. Sovietmečiu pirmųjų krikščionių pavyzdžiu hero-jiškai gynę savo tikėjimą, katalikai Lietuvoje šiandien stokoja krikščio-niškosios brandos.

Krikšto sakramentą apibūdinęs kaip didžiulę Dievo malonės dovaną žmo-gui, vysk. J. Ivanauskas priminė, jog krikštas yra pirminis ženklas, išreiš-kiantis mūsų tikėjimo pradžią: šiame prieangyje pradedame savo gyveni-mą Dvasioje ir tampame Bažnyčios pasiuntinybės dalyviais. Popietės da-

Dievui pašvęstojo gyvenimo dienos minėjimas

Kaune

Viešpaties paaukojimo šventykloje dieną Kauno arkivyskupijoje tradiciš-kai buvo švenčiama ir padėkos Dievui už pašvęstojo gyvenimo dovaną šventė. Jos išvakarėse, vasario 1 d., Šv. Pranciškaus Ksavero (jėzuitų) baž-nyčioje įvairių arkivyskupijos kongregacijų broliai ir seserys vienuoliai bei tikintys pasauliečiai drauge šventė Eucharistiją. Šv. Mišioms su Va-landų liturgijos vakarine malda vadovavo Kauno arkivyskupas metropo-litas Sigitas Tamkevičius SJ. Homiliją susirinkusiems sakė kun. Artūras Kazlauskas, priminęs, jog pašvęstojo gyvenimo asmenų pašaukimas – tai galimybė būti Jėzaus giminaičiais. Tačiau, anot jo, skirtingai nuo Evange-lijoje aprašytų Jėzų gerbusių ir savo mokytoju bei išminčiumi jį laikusių giminių, ši giminytė reiškia daugiau: būti Jėzui savais, artimais ir pasiti-kinčiais Juo. Po šv. Mišių buvo giedamas Apreiškimo Švč. Mergelei Mari-jai himnas – Akatistas.

Vėliau seserys ir broliai vienuoliai susirinko tėvų jėzuitų namuose į šventi-nę agapę. Jos metu, pasidaliję užkandžiais ir bičiuliškai pabendravę, prisimi-nė praeitų metų lapkričio mėnesį Kaune vykusį Lietuvos pašvęstojo gy-venimo kongresą. Ses. Paulina A. Vanagaitė OSB, Kauno regiono atstovė prie Lietuvos moterų vienuolių aukštesniųjų vyresniųjų konferencijos, pa-dėkojo kongreso dalyviams už pagalbą; padėkos raštai ir suvenyrai buvo įteikti Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserų kongregacijai, Kauno seserims benediktinėms, Eucharistinio Jėzaus kongrega-cijos seserims bei broliams pranciškonams. Buvo parodytas ir filmas apie Pašvęstojo gyvenimo kongresą (susitikimo dalyviai galėjo įsigyti jo įrašų). Kaip ir kasmet, seserys ir broliai vienuoliai kiekvienas asmeniškai įsiparei-gojo melstis už kurį nors arkivyskupijos ganytoją, kunigą ar klieriką.

Vasario 2 d. Kauno arkikatedroje bazilikoje Viešpaties paaukojimo šventė prasidėjo iškilminga procesija su žvakėmis. Šv. Mišias aukojo Kauno arki-vyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ drauge su savo padėjėju vyskupu Jonu Ivanausku bei įvairių kongregacijų kunigais. Per pamokslą arkiv. S. Tamkevičius kvietė visus dėkoti Dievui už brolius ir seseris, kurie įžadais savo gyvenimą yra paaukoję Viešpaties ir artimo tarnystei. Pa-švęstojo gyvenimo asmenis įvardijęs kaip artimiausius Dievo bendradar-bius, arkivyskupas prisiminė popiežiaus Jono Pauliaus II žodžius, ku-riais jis pašvęstąjį gyvenimą yra pavadinęs turtu ir dovana visai Bažny-čios bendruomenei. Pasak ganytojo, pasaulio vaikai, kuriems rūpi malo-numai ir turtai, nesupras vienuolių gyvenimo prasmės, tačiau šis gyveni-mas yra labai prasmingas. „Vienuolijos šiandien nėra ramus kampelis, apsaugotas nuo gyvenimo audrų; tai grumtynių laukas už visus tuos, už kuriuos Jėzus buvo paaukotas šventykloje ir pasmerktas mirčiai ant Gol-gotos“, – sakė ganytojas. Iškilmingos liturgijos metu arkikatedroje bazili-koje giedojo įvairių kongregacijų seserys vienuolės.

Šiauliuose

Vasario 2 d. už pašaukimus į vienuolijas, už vienuolius ir vienuoles mels-tasi Šiaulių katedroje. Į šv. Mišias susirinko broliai vienuoliai ir seserys vienuolės iš įvairių vyskupijos kampelių. Ryškiais drabužiais išsiskyrė Avinėlio Užtarėjo bendruomenės seserys, atvykusios iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Liturgijai vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Šv. Mi-šių aukoje pirmiausia melsta pašaukimų į visas vienuolijas. Giedojo ka-tedros grigališkasis vyrų choralas. Šv. Mišių pradžioje buvo šventinamos grabnyčios žvakės. Vienuoliai ir vienuolės su žvakėmis rankose dalyvavo iškilmingoje procesijoje. Taip simboliškai išreikštas Kristaus šviesos neši-mas. Valandų liturgiją praturtino brolių benediktinų giesmės.

Pašvęstojo gyvenimo asmenis Šiaulių vyskupas E. Bartulis per pamokslą apibūdino kaip tuos, kurie ypatingu būdu pažino Išganytoją kaip amžinąją meilės šviesą. „Tai tyliosios degančios žvakutės, spindinčios ne savimi, ne savuoju „aš“, bet Viešpačių Jėzumi Kristumi“, – sakė ganytojas. Jis kalbėjo ir apie tai, kaip nelengva pasirinkti pašaukimo kelią, o pasirinkus – likti ištikimam. Pašventusiems savo gyvenimą Kristui Šiaulių vyskupas linkėjo degti, kad „gyvenimo kasdienybėje būtų šviesiau“.

Marijampolėje

Vasario 2-ąją Marijampolėje Pašvęstojo gyvenimo dieną iškilmingai paminėjo Vilkaviškio vyskupijoje gyvenantys bei dirbantys vienuoliai ir vienuolės.

Renginys prasidėjo konferencija Vilkaviškio vyskupijos sielovados centre. Kun. Severinas Holocheris OFM vienuolėms ir vienuoliams kalbėjo apie pašaukimą, kviesdamas širdimi prisiliesti prie pirmojo jo išgyvenimo momento, prisiminti, kad pašaukimas prasideda ir tęsiasi maldoje, o jos pradžia – ne kalbėjimas, bet klausymas. Visi žmonės yra Viešpaties pašaukti, tad dėkojant jam už savąjį pašaukimą reikia džiaugtis ir kiekvieno kito pašaukimu. Vienuolinis gyvenimas pirmiausia yra džiaugsmas, Dievo dovana. Kun. Severinas kvietė pažvelgti į savąjį džiaugsmą, tirti jo priežastis, nesumaišyti jo su piktdžiuga, kai mėgaujamasi kieno nors nepasisekimu, nelaimė. Tikras džiaugsmas – tai širdies kėlimas į Dievą, tad jis visada įmanomas. Džiaugsmas yra tobulas tada, kai tampa stipresnis už kančią. Jis praktikuojamas mokantis stebėti gyvenimą „abėjomis akimis“ – matyti jame ne tik blogį, bet ir gėrį, už tariamų atsitiktinųjų pastebėti mylinčio Dievo ranką.

Po konferencijos dalyviai susirinko Marijampolės bazilikoje ir čia drauge su kitais tikinčiaisiais adoravo Švč. Sakramentą. Vidurdienį visi dalyvavo šv. Mišiose, kurioms vadovavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Kartu koncelebravo vysk. Juozas Žemaitis MIC, kiti kunigai. Vysk. Rimantas Norvila per pamokslą priminė, kad nauji dvasiniai pašaukimai išsiškleidžia ir ten, kur jų sunku tikėtis. Ganytojas kvietė net ir esant nepalankioms tikėjimui aplinkybėms visada ištikimai gyventi savuoju pašaukimu, niekuomet nenuleisti rankų, viliantis, kad kur yra pilna nuodėmės, ten dar apstesnė gali tapti malonė (plg. Rom 5, 20).

Iškilmė baigėsi pašvęstojo gyvenimo narių bendravimu Vilkaviškio vyskupijos sielovados centre. Kitais metais šią šventę numatyta surengti Alytuje.

Žemaičių Kalvarijoje

Vasario 2 d. Žemaičių Kalvarijos bazilikoje vyko ne tik Kristaus paaukojimo šventykloje liturginė iškilmė, bet ir kasmėnesiniai Švč. M. Marijos Apsilankymo atleidai. Ši atleidų diena buvo skirta Mažeikių dekanato tikintiesiems. Tradiciškai vasario 2 d. į Žemaičių Kalvarijos šventovę iš visos vyskupijos suvažiavo seserys vienuolės ir broliai vienuoliai iš Telšių vyskupijoje įsikūrusių vienuolynų ir vienuolinių namų. Pagrindinėms 12 val. šv. Mišioms, kurias taip pat aukojo Telšių vyskupo generalvikaras prel. J. Šiurys, Mažeikių dekanato dekanas, Mažeikių šv. Pranciškaus parapijos klebonas Z. Degutis, Telšių vyskupo V. Borisevičiaus kunigų seminarijos dvasios tėvas mons. St. Brazdeikis, Telšių kunigų seminarijos parengiamojo kurso Žemaičių Kalvarijoje vadovas kun. Jonas Ačas ir kiti Telšių vyskupijos kunigai, vadovavo ir pamokslą pasakė Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Šiose šv. Mišiose giedojo Mažeikių šv. Pranciškaus parapijos didysis sumos choras.

Telšių vyskupijos ganytojas per pamokslą vienuolinio luomo atstovams bei gausiai susirinkusiems tikintiesiems priminė, jog žvakės, kurios šią dieną šventinamos bažnyčiose, simbolizuoja patį Kristų, jo pašaukimą – nešti pasauliui dangiškąją-dieviškąją šviesą ir šilumą. Sudegdama ir su-

lyviai išgirdo įdomių istorinių detalių apie pirmųjų krikščionių krikštą ir krikšto liturgijos formavimąsi. Pasakodamas apie tai, kas gali krikštyti, ganytojas atkreipė dėmesį, jog esant būtinybei kiekvienas krikščionis turįs mokėti pakrikštyti.

Anot prelegento, Bažnyčios istorija liudija, kaip atsakingai buvo vertinamas pasirengimas priimti Krikštą: tai reiškė ne tik tikėjimo tiesų mokymąsi katechumenato metu, bet ir praktinį pratinimąsi gyventi krikščionių bendruomenėje. Vyskupas pabrėžė katechumenato svarbą norintiems krikštytis suaugusiems žmonėms: Lietuvos Vyskupų Konferencija yra nustačiusi vienerių metų pasirengimo laikotarpį. Patirtis rodo, jog pasikrikštiję jauni žmonės dažniausiai tampa uoliais tikėjimo liudytojais; iš pasikrikštijusių vyresnio amžiaus žmonių ne visi toliau palaiko nuolatinį ryšį su Bažnyčia. Į krikštą dar neretai žiūrima tik kaip į gražią religinę apeigą, bet ne kaip į rimtą krikščioniškąjį įsipareigojimą; taip krikštą dažniausiai vertina religinio sinkretizmo dvasia gyvenantys tikintieji arba vadinamieji intelektualai.

Ganytojas paaiškino, kodėl svarbu krikštytis savo parapijos bažnyčioje: nuo pat pirmųjų krikščionių laikų krikštyta savo bendruomenėje, būtent ji liudijo katechumeno pasirengimą priimti Krikšto sakramentą. Mūsų dienomis Bažnyčios bendruomenei atstovauja krikšto tėvai. Būti krikšto tėvais – kilni ir šventa pareiga, kartu tai tarnystė bei įsipareigojimas rūpintis vaiko krikščionišku auklėjimu (tėvų mirties atveju – netgi atlikti jų pareigas). Dėl šios priežasties katalikai tėvai turėtų atsakingiau rinktis krikšto tėvus savo vaikui: patartina ieškoti brandaus tikėjimo katalikų, o ne teikti pirmenybę, kaip įprasta Lietuvoje, giminytės ryšiais susijusiems asmenims.

Vyskupas J. Ivanauskas ragino neati-dėlioti krikšto. Jei žmogus nėra abejingas tiesai, tikėjimui, tačiau nesiryžta krikštytis, jis praranda galimybę per krikštą patirti didžiulę Dievo pagalbą, kurios reikia jo išganymui. Kita vertus, krikštas kviečia atmesti individualizmą ir tapti tikėjimo liudytojais kitoms. Be krikšto žmogus negali pasinaudoti kitų sakramentų teikiamomis malonėmis. Ganytojo žodžiais, „Krikšto sakramentas yra durys į mūsų tikėjimą, tačiau mes per mažai prisimename šią savo krikščionišką pradžią. Gal todėl gyvenimo išbandymuose,

užuot grįžę prie savo ištakų – minties, jog esame krikščionys ir Dievas yra su mumis, – remiamės savo pačių ar kitų patirtimi, masinės kultūros pasiūlymais, bet ne Evangelija“.

-dalg-

Savatorių mokymai

Sausio 27–29 d. Panevėžio vyskupijos sielovados centre vyko jaunimo lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai programos „Pažink save“ savatorių mokymai. Juos vedė jungtinė komanda, sudaryta iš Kauno, Vilniaus bei Lietuvos šeimos centrų jaunimo programų koordinatorių ir savatorių. Mokymai organizuoti Panevėžio vyskupijos šeimos centro prašymu.

Renginyje dalyvavo beveik trisdešimt žmonių. Kai kurie iš jų pareiškė norą tapti Panevėžio vyskupijos šeimos centro savanoriais vykdant šią programą. Naujai suburtai savatorių komandai ateityje tokius mokymus numatoma tęsti.

Programą „Pažink save“ 1997 m. pradėjo vykdyti Kauno arkivyskupijos šeimos centras. Nuo to laiko iki dabar ji gyvavo tik Kauno ir Vilniaus arkivyskupijų šeimos centruose. 2005 m. vasarą Kauno ir Vilniaus arkivyskupijų šeimos centrai bei Lietuvos šeimos centras ėmėsi šios programos atnaujinimo ir tobulinimo. Buvo pradėta rengti programos mokymo medžiaga siekiant sudaryti sąlygas ir kitų vyskupijų šeimos centrums perimti šią programą.

-smtl-

Skautiškos dainos mokykloje

Sausio 28 d. Kauno A. Panemunės šv. Mato vidurinėje mokykloje vyko septintasis tradicinis respublikinio skautiškos dainos konkurso „Gražių dainelių daug girdėjau“ baigiamasis turas. Renginį organizavo Respublikinė skautų federacija. Šventėje dalyvavo daugiau kaip 40 grupių, kurias sudarė apie 300 jaunų atlikėjų ir svečių iš visų Lietuvos vyskupijų ir parapijų.

Atvykstančius su duona ir druska armonikos akordais sutiko Šv. Mato vidurinės mokyklos skautai ir jų vadovė Dalia Bajarūnienė. Jai talkino Panemunės pradinės mokyklos tikybos mokytoja Laimutė Juodytė bei A. Panemunės katalikiškojo jaunimo grupė, aktyviai remiama ir skatinama parapijos klebonas kan. Deimanto Brogio.

nykdama žvakė aplink save skleidžia šilumą ir šviesą. Taip ir pašauktasis turi išmokti aukoti ir aukotis, kad tokiu būdu galėtų liudyti tikrąją tiesą pasauliui. Kiekvienas pašaukimas daugiau ar mažiau susietas su auka. Vyskupas kalbėjo apie pasitaikančius sunkumus ir pavojus pašauktųjų gyvenime, tačiau visiems priminė, kad reikia mokytis iš Kristaus ir savo kryžių nešti semiantis jėgų iš jo.

Po šv. Mišių bazilikos viduje giedoti ir apeiti Kalvarijos Kryžiaus kelio kalnai, apmąstyta Kristaus kančia. Po to seserys vienuolės bei atvykusieji kunigai ir diakonai rinkosi į Telšių vyskupo V. Borisevičiaus kunigų seminarijos parengiamąjį kursą buvusiame dominikonų vienuolyne, kurio trečiasis aukštas Telšių vyskupo J. Borutos SJ iniciatyva pritaikytas rekolkcijoms. Šias naujai įrengtas patalpas Telšių vyskupas pašventino.

Popiet pašvęstojo gyvenimo nariams J. Boruta SJ vedė konferenciją. Jos metu buvo kalbama apie būtinybę pašauktiesiems gyventi ir didmiesčiuose, kur jie galėtų padėti jaunimui atrasti savąjį tikrąjį pašaukimą. Tai ypač svarbu šių dienų sekuliarizuotame pasaulyje, kuris jaunam žmogui siūlo tiek daug įvairiausių alternatyvų ir pasirinkimų jų gyvenime. Ganytojas ragino nebijoti liudyti Kristų pasauliui ir savo vienuolišku gyvenimu padėti žmonėms atrasti tikrąsias vertybes.

-dalg, irat, apn, ksab-

Kunigų susirinkimai

Vilniuje

Vasario 1 d. įvyko eilinis Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas. Jo pradžioje Vilniaus vicedekanas kun. Justinas Aleknavičius kunigų vardu pasveikino kardinolą A. J. Bačkį gimtadienio proga. Kardinolas, dėkodamas už sveikinimus, pasidžiaugė vis stiprėjančiu kunigų ir kurijos bendradarbiavimu bei tarpusavio supratimu.

Kunigams buvo pristatyti ir pasveikinti trys nauji, sausio mėn. išventinti Vilniaus arkivyskupijos diakonai: Deimantas Braziulis, Ernestas Masliainikas, Algirdas Toliatas. Iki gegužės pabaigos jie dar tęs studijas seminarijoje, o paskui bus paskirti į parapijas.

Pagrindinė susitikimo dalis buvo skirta socialinio Bažnyčios mokymo bei socialinės Bažnyčios tarnystės temai. Kardinolas trumpai pristatė naująją popiežiaus encikliką, ypač atkreipdamas dėmesį į jos II dalį, kur popiežius kalba apie gailėstingosios meilės tarnystės būtinumą. Bažnyčios gyvenimą sudaro trys esminiai elementai: išganyto slėpinių skelbimas; jų šventimas; praktinis įgyvendinimas, meilės tarnystė. Visi šie elementai yra būtini, ir nė vieno iš jų nevalia apleisti. Dėl to meilės tarnystė turi rasti savo vietą mūsų parapijų gyvenime lygiai taip pat, kaip ir sakramentų šventimas. Kardinolas akcentavo popiežiaus mintį apie maldos būtinumą socialinėje tarnystėje. Malda būtina tam, kad socialinė Bažnyčios tarnystė netaptų tik socialinių paslaugų teikimu, bet liktų tikėjimo darbu, atliekamu iš meilės Kristui. Kardinolas linkėjo kunigams nebijoti organizuoti parapijose *Caritas* skyrius ar socialinės tarnystės būrelius. „Mūsų žmonės yra geraširdžiai ir pasirengę padėti, reikia tik juos paraginti ir suteikti jiems progą“, – teigė jis.

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos dėstytojas kun. Žydrūnas Vabuolas perskaitė pranešimą apie socialinį Bažnyčios mokymą. Jis susirinkusius kunigus glaustai su šiuo mokymu supažindino, atskleidė jo istorinę raidą, analizavo, kodėl šis mokymas sunkiai susilaukia dėmesio ne tik visuomenėje, bet ir tarp Bažnyčios žmonių. Prelegentas apžvelgė kai kurias socialinio Bažnyčios mokymo supratimo klaidas arba jam metamus priekaištus ir į juos atsakė.

Susirinkime taip pat buvo aptarta daug kitų aktualių klausimų: kalbėta apie Bažnyčia priklausančias meno vertybes, parapijų pastatų ir žemių juridinių statusą, paliesti Santuokos sakramento teikimo, kunigų pensijų fondo klausimai. Kunigai buvo pakviesti į jiems skirtas rekolekcijas, kurias kovo 14–16 d. Trinapolio rekolekcijų namuose ves kun. dr. Paul Rambert'as.

Susirinkimo pabaigoje visi kunigai sukalbėjo Viešpaties angelo malda, prisimindami prieš savaitę palaidotą kun. Jordaną Šlėnį.

Vilkaviškyje

Sausio 10 d. Marijampolėje vykusiame Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkime dalyvavo Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius mons. Gintaras Grušas ir juristas Vygantas Malinauskas. Svečiai kalbėjo apie Lietuvos Vyskupų Konferencijos 2005 m. lapkričio 24 d. patvirtintą naują Katalikų Bažnyčios juridinių asmenų finansinės apskaitos tvarką, įsigaliojusią nuo šių metų sausio 1 d. Ji yra parengta vadovaujantis Kanonų teisės kodekso nuostatais bei atsižvelgiant į Lietuvos Respublikoje taikomas buhalterinės apskaitos taisykles ir praktikas. Šia apskaita siekiama garantuoti, kad Bažnyčios juridiniams asmenims patikėtas turas būtų tinkamai apskaitomas, saugomas ir naudojamas.

Mons. Gintaras Grušas ir Vygantas Malinauskas supažindino vyskupijos kunigus su apskaitos tikslais, pateikė jos apžvalgą ir kalbėjo apie praktinio organizavimo problemas.

Nauja Katalikų Bažnyčios juridinių asmenų apskaitos tvarka bendrais bruožais jau buvo pristatyta gruodžio mėnesį vykusiuose Vilkaviškio vyskupo susitikimuose su atskirų dekanatų kunigais. Jų metu taip pat kalbėta apie birželio mėnesį numatomo organizuoti Vilkaviškio vyskupijos IV Eucharistinio kongreso prasmę bei konkrečius pasirengimo jam parapijose ir dekanatuose etapus.

-kžv, apn-

Paminėtos kun. J. Zdebskio žūties 20-osios metinės

Kaune

Sausio 27 d. Kardinolo V. Sladkevičiaus memorialiniame bute-muziejuje buvo surengtas kun. Juozui Zdebskiui atminti skirtas vakaras. Jo tragiškos mirties 20-ąsias metines paminėti susirinko daugiau nei 100 žmonių, tarp jų ir artimai kunigą pažinojusių, ir niekada jo nemačiusio jaunimo – Lietuvos kariuomenėje tarnaujančių jaunuolių, klierikų, studentų.

Atminimo vakarą pradėjęs kun. Robertas Grigas, kun. J. Zdebskio mokinys, papasakojo, kaip kun. Juozo suburti vaikai iš kaimyninių Veisiejų, Leipalingio, Kapčiamiesčio parapijų Šlavantų bažnyčios klebonijoje pirmą kartą buvo supažindinti su Lietuvos vėliavos spalvomis, išmoko giedoti tautinę giesmę. Bet visa ko, pagrindas jam buvęs kunigo labai giliai išgyvenamas santykis su Dievu. „Jis savo elgesiu nuolat tvirtino, kad kiekvienas žmogus Dievo akivaizdoje yra labai vertingas. Labai praktiškai, ne vien žodžiais mokė mylėti tėvynę Lietuvą. Ir per mūsų susirinkimus, ir pokalbių metu taip nedirbtinai, be agitacijos primindavo tragišką tautos būklę, kad vykdoma intensyvi rusifikacija, kad naikinant tikėjimą žmonės netenka moralinių pagrindų ir dėl to plinta alkoholizmas, nusivylimas, irsta šeimos. Kartu jis primindavo mūsų atsakomybę viską daryti, idant išsaugotume ir tautą kaip vertybę“, – vakaro metu akcentavo kun. R. Grigas.

Kunigo Zdebskio bendražygis mons. Alfonsas Svarinskas, apgailestaudamas, kad šio nuostabaus žmogaus nėra su mumis, sakė: „Aukštos vietos, manau, ir dabar jis nebūtų užėmęs, turbūt būtų mažoje parapijėleje,

Renginio svečius ir dalyvius pasveikinęs Šv. Mato mokyklos kapelionas kun. Rimantas Simanavičius pabrėžė, kad Viešpatį dera šlovinti savo giesmėmis, dainomis ir jaunatvišku džiaugsmu, buriantis po skautų vėliava, nes šie dalykai ugdo jaunų širdžių polėkį ieškoti Dievo. Mokyklos direktorė Janina Zaparackienė džiaugėsi ketvirtą kartą šioje mokykloje organizuojama skautų švente ir palinkėjo tiesti vieni kitiems rankas ir jausti jų šilumą. Įžangos žodį taip pat tarė mokyklos direktorės pavaduotoja Aleksandra Bancevičienė.

Šventėje dalyvavo ir Valstybinės jaunimo reikalų tarybos atstovas, Jaunimo politikos plėtros ir programų įgyvendinimo skyriaus viršininkas Giedrius Vaidelis. Savo kalboje jis linkėjo skautams būti ištikimiems Dievui, Tėvynei ir artimui, ragino jaunimą burtis į įvairias organizacijas ir taip ugdyti savo vidinį gyvenimą, pilietiškumą bei patriotizmą.

-db-

Baigta „Atgaivink“ programa

Sausio 28–29 d. Panevėžio šv. ap. Petro ir Povilo parapijoje buvo švenčiamas programos „Atgaivink“ užbaigimas (programa pradėta vykdyti 2003 m. spalio 12 d., baigta 2006 m. sausio 8 d.). Šeštadienį prieš vakarines šv. Mišias kun. Kęstutis Palepšis skaitė paskaitą „Pasauliečių gyvo dalyvavimo parapijos gyvenime bruožai“. Kunigas priminė popiežiaus Jono Pauliaus II raginimą pasauliečiams kuo aktyviau įsitraukti į parapijos gyvenimą. Kun. Kęstutis Palepšis, vienerius metus buvęs Rokiškyje vykdytos programos „Atgaivink“ dvasiniu vadovu, dalijosi savo patirtimi: žmonėms labai neįprasta skaityti Šventąjį Raštą ir jį apmąstyti. Jie įpratę, kad tai darytų kunigas. Todėl reikia daug maldu ir Šventosios Dvasios pagalbos.

Šv. Mišias aukojo kun. Albertas Kasperavičius, po jų valandą laiko adoruotas Švenčiausiasis Sakramentas.

Sekmadienį pilnoje žmonių bažnyčioje iškilmingas šv. Mišias aukojo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas. Ganytojas, per pamokslą pavadinęs programos „Atgaivink“ dalyvius pranašais, džiaugėsi, kad tai vienintelė vyskupijoje parapija, kurioje taip gausiai dalyvauta programoje: „Atgaivink“ baigė 19 tikėjimo pasidalijimo

grupelių – daugiau kaip 200 žmonių. Vyskupas dėkojo visiems „Atgaivink“ dalyviams ir, nors baigiantis šv. Mišioms buvo išnešta „Atgaivink“ vėliava, linkėjo toliau eiti tuo pačiu keliu.

Po šv. Mišių Dievo Apvaizdos seserų vienuolyne vykusioje agapėje programos koordinatoriai kunigas Albertas Kasperavičius ir Virginija Pradneviciūtė įteikė padėkos raštus vyskupui Jonui Kauneckui ir parapijos klebonui kunigui Petriui Baniuliui. Tokiu pat būdu padėkota ir kunigui Albertui – programos dvasios vadui – bei branduolio žmonėms ir tikėjimo pasidalijimo grupelių globėjams. Buvo parodyta išmoninga meninė programa. Pasak „Atgaivink“ koordinatorės Virginijos Pradneviciūtės, tikėjimo pasidalijimo grupelių dalyviai nenusiteikę išsiskirstyti. Dabar svarstomos tolesnės veiklos galimybės. Dvi grupelės jau apsisprendė – jos pasirinko naktinę Švenčiausiojo Sakramento adoraciją.

-lk-

Igyvendinamas švietimo projektas

Sausio 26–30 d. Kaišiadorių vyskupijos katechetikos centre susibūrė ES Socrates/Grundtvig 2 projekto „Krikščioniškųjų vertybių perteikimo įvairiose Europos šalyse palyginimas“ koordinatoriai iš Vokietijos (Katalikiškas suaugusiųjų švietimas Sachsen-Anhalt žemėje, projekto koordinatore S. Lenow), Lenkijos (Gniezno metropolijos kurijos Katechetikos centras, projekto koordinatoriai kun. M. Polak ir T. Kowalczyk) ir Lietuvos (Kaišiadorių vyskupijos katechetikos centras, projekto koordinatore J. Pupalaitytė).

Viena iš pagrindinių antrųjų projekto metų užduočių – intensyviai keistis patirtimi per praktikas bei stebėjimus projekte dalyvaujančiose šalyse. Todėl susitikimo metu aptarta tolesnė „mažųjų praktikų“ eiga bei pasirengimas joms. Šios praktikos metu dviejų žmonių komandos iš kiekvienos šalies vyksta į kitas projekte dalyvaujančias šalis, dalyvauja parapijų, mokyklų bei suaugusiųjų švietimo institucijų veikloje, dalijasi savo patirtimi bei semiasi naujų idėjų perteikiant vertybes. Patirtimi, įgyta besiruošiant priimti svečius, pasidalijo projekto koordinatore S. Lenow (Vokietija), o atstovai iš Lenkijos keitėsi mintimis,

bet būtų važinėjęs, tautą kėlęs – dabar kaip tik reikia daug dirbti, o mes visiškai nebeturime jėgų, mes tik apie save, savo kiemą šluojame...”

Ses. Birutė Žemaitytė, artimai bendradarbiavusi su kun. Zdebskiu, plačiau atskleidė kai kuriuos jo gyvenimo momentus. Ses. Birutė pasidalijo skaudžiais išgyvenimais, patirtais 1986 metų vasario mėnesį, kai po avarijos kun. Zdebskis mirė (yra pagrindo manyti, kad jis buvo nužudytas). „Tos Tėvelio pamokos – kokios jos iš tiesų buvo gilios! Dabar tikrai atėjo laikas, kai visame chaose ir painiovoje kunigas Zdebskis galėtų būti mūsų tautai tarsi švyturys“, – kalbėjo sesuo.

Prisimindamas pirmą pažintį su kun. Zdebskiu. arkiv. Sigitas Tamkevičius sakė, kad artimiau pradėjęs su juo bendrauti, kai 1968 m. Sovietų Sąjungoje, o kartu ir Lietuvoje, prasidėjo disidentų sąjūdis. Tada Vilkaviškio vyskupijos kunigų iniciatyva buvo parašytas ir išviešintas pareiškimas dėl Kauno kunigų seminarijos nepatenkinamos padėties. Dėl to ir iš kun. Zdebskio, ir kun. Tamkevičiaus buvo atimti kunigo pažymėjimai. „Kartu kasėme molį, klojome vamzdžius, kartu planavome, ką darysime. Vesdavome rekolekcijas mokiniams, jaunimui, suaugusiems, seserims vienuolėms. Dažnai važiuodavome į Kauną. Tiesiog Apvaizda mums davė progą būti su žmonėmis, su jaunimu. Tokio gilumo ir pasiaukojimo kunigų kaip Juozas Zdebskis buvo ir, man atrodo, bus reta. Visas jo gyvenimas – tarnavimas žmonėms. Manau, kad dabartiniai kunigai iš jo galėtų pasimokyti maldos, tokio nuolatinio gyvenimo Viešpatyje“, – savo prisiminimais dalijosi arkivyskupas.

Vakaro metu skambėjo sakralines giesmės, liaudies ir Sibiro tremtinių dainos, smuiko melodijos.

Rudaminoje

Vasario 5 d. kun. Juozo Zdebskio (1929–1986) žūties dvidešimtosios metinės buvo paminėtos Rudaminoje (Lazdijų r.). Nepaisant šalto oro, susirinko gausus tikinčiųjų būrys ne tik iš Dzūkijos, bet ir iš Vilniaus, Kauno, Šiaulių, kitų Lietuvos vietovių. Jis iškalbingiau už skambėjusius pagarbinius, šiltus prisiminimo žodžius bylojo apie tai, kokius gilius pėdsakus žmonių širdyse paliko šis uolus dvasininkas – Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto steigėjas ir narys. Kalintas už vaikų katechizavimą, nuolat sovietų valdžios persekiotas, kun. Juozas Zdebskis savo gyvenimu dar kartą parodė, kad „Dievo žodis nesurakinamas“ (2 Tim 2, 9), kaip tvirtino apaštalas Paulius. 2000-ųjų krikščionybės metų proga įtrauktas į Katalikų Bažnyčios XX a. tikėjimo liudytojų sąrašą, jis yra gyvas padaršinimas kunigams ir visiems tikintiesiems, kad šie su didžiu kantrumu, ištikimais atliktų savo tarnystę, uoliai liudytų Evangeliją tiek palankiu, tiek ir nepalankiu laiku (plg. 2 Tim 4, 2. 5).

Kun. Juozo Zdebskio mirties minėjimas prasidėjo vidurdienį šv. Mišiomis, kurias koncelebravo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis ir daugiau kaip 10 kunigų. Iškilmes tiesiogiai transliavo Marijos radijas.

Per pamokslą arkiv. S. Tamkevičius priminė kun. Juozo Zdebskio asmenybės bruožus, visų pirma akcentuodamas gilų pamaldumą, kuriuo rėmėsi visa jo sielovadinė veikla. Malda padėjo kun. Juozui gyventi tikru nuolankumu, kurio esmė yra ne pasyvumas, bet klusnumas Dievo valiai. Reikėjo daug išminties, kad ją būtų galima atpažinti tuo sunkiu metu, kai sovietų valdžia be skrupulų bandė kištis į vidinį Bažnyčios gyvenimą. Ganytojas taip pat atkreipė dėmesį į kun. Juozo Zdebskio meilę mažutėliams. Jis kiekvieną mėnesį lankydavo parapijos ligonius, skatindamas juos asmeninius

vargus vienyti su Kristaus kančia ir aukoti kaip atgailą už savo bei kitų nuodėmes. Kun. Juozas nepraeidavo pro pakelėje gulintį girtą žmogų, visuomet pasirūpindavo nugabenti jį ten, kur jis nesusąltų, išvengtų gresiančios mirties.

Po šv. Mišių ir bendros maldos prie kun. Juozo Zdebskio kapo bažnyčios šventoriuje minėjimas tęsėsi sausakimšoje bendruomenės salėje. Nuoširdžius prisiminimus apie kunigą Zdebskį keitė vaikų deklamuojami eilėraščiai, visų kartu darniai giedamos giesmės. Tai tarsi priminė paties kun. Juozo Zdebskio kuklumą ir neturtą, kurią vaizdžiai apibūdino mons. Vincentas Jalinskas, tuometinis Lazdijų dekanas, laidotuvių pamoksle pastebėjęs velionio „palikimą“ – surinktus lauko akmenėlius – ir išdalijęs jį susirinkusiems tikintiesiems. Monsinjoras jam būdingu gyvu stiliumi įtaigiai kalbėjo apie tai, kad akmenį ne kartą yra lengviau „prakalbinti“ nei žmogaus širdį, tačiau nestokojo vilties, kuriai klausytojai, atrodo, tikrai neliko uždari.

Minėjime kalbėjo ir kiti kun. Juozo Zdebskio bendražygiai. Mons. Alfonsas Svarinskas ragino ryžtingai ginti tokias krikščioniškas ir žmogiškąsias vertybes kaip šeima, tikėjimas, Tėvynė. Kun. Robertas Grigas prisiminė per kun. Juozo Zdebskio laidotuves, dar prieš Atgimimą, spontaniškai iš tikinčiųjų krūtinų išsiveržusį uždraustą Lietuvos himną ir pakvietė juo užbaigti minėjimą. Po to visi buvo pakviesti į bičiulišką agapę klebonijoje.

-nr, apn-

Pal. Jurgio Matulaičio minėjimas Marijampolėje

Sausio 27 d. Marijampolės bazilikoje iškilmingai paminėtas pal. Jurgis Matulaitis. Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo vysk. Jonas Boruta SJ. Kartu koncelebravo vyskupai Jonas Kauneckas, Juozas Matulaitis, Rimantas Norvila, Jonas Ivanauskas, Juozas Preikšas, Juozas Žemaitis MIC ir per dvidešimt kunigų.

Gyvame ir vaizdingame pamoksle vysk. Jonas Kauneckas aptarė krikščioniškojo tobulumo sampratą, iliustruodamas ją Evangelijos žodžiais bei pal. Jurgio Matulaičio mintimis ir gyvenimo pavyzdžiais. Pasak ganytojo, išūliai ir atstumiančiai atrodytų, jei kuris nors krikščionis save pristatytų kaip patį geriausią. Kita vertus, Evangelija kiekvieną tikintįjį įpareigoja siekti tobulumo, orientyru nurodydama ne vieną ar kitą iškilią asmenybę, bet patį Dievą: „būkite tokie tobuli, kaip jūsų dangiškasis Tėvas yra tobulas“ (Mt 5, 48). Vysk. Jonas Kauneckas priminė, kad šis tariamasis prieštaravimas prapuola suvokus, jog į dvasinio gyvenimo aukštumas einama nuolankumo keliu. Stačiatikių metropolitas Anthony Bloomas (1914–2003) atkreipia dėmesį, kad lotynų kalboje žodžiai „nusižeminęs“ (*humilis*) ir „žemė“, „dirvožemis“ (*humus*) yra glaudžiai susiję. Dirvožemio neįmanoma „pažeminti“, „apjuodinti“: kuo jis juodesnis, tuo derlingesnis. Su šia analogija siejasi pal. Jurgio troškimas, 1911 metais užrašytas jo dienoraštyje, būti suvartotu Viešpaties dirvoje tarsi mėšlas, trąšos, „kad tik paskui pjūtis būtų geresnė ir vaisius gausesnis“. Pamokslininkas ragino maldininkus ir šiandien turėti drąsos tokiam nusižeminimui, kuris veda į krikščioniškąjį tobulumą ir maitina aplinką, leisdamas joje skleistis tikro šventumo žiedams.

Minėjimas baigėsi tradicine bendra malda Palaimintojo koplyčioje.

-apn-

Lietuvos katechetikos centro tarybos posėdis

Sausio 27 d. Lietuvos katechetikos centre surengtas Lietuvos katechetikos centro (LKC) tarybos posėdis, į kurį susirinko visų vyskupijų katechetikos centrų vadovai. Posėdį vedė naujasis Lietuvos katechetikos centro direkto-

pastabomis bei naujomis idėjomis, kilusiomis mažosios praktikos Vokietijoje metu.

Kaišiadorių vyskupijos katechetikos centras vasario mėnesį praktikai priims po keletą atstovų iš Lenkijos bei Vokietijos. Kovo – balandžio mėnesį projekto dalyviai iš Lietuvos vyks susipažinti su parapijų bei švietimo institucijų veikla Vokietijoje ir Lenkijoje. Šis Europos Sąjungos finansuojamas projektas suaugusiems atveria galimybes semtis naujos patirties puoselėjant bei perteikiant krikščioniškąsias vertybes, kurios yra kiekvieno žmogaus gyvenimo pamatas.

-jpupl-

Susitikimas su fokoliarais

Sausio 29 d. Šiauliuose lankėsi fokoliarai Vale Ronchetti ir Peppino DiGiacomo iš Italijos. Pakeliui jie buvo užsukę į netoliese esantį Kryžių kalną. Po to pilnutėlėje Šiaulių katedroje kartu su šiauliečiais dalyvavo šv. Mišiose, kurias aukėjo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. „Fokoliarai yra tie, kurie myli pirmi, – sakė ganytojas ir su šypsena pridūrė: – Tik Dievas myli daugiau už juos“.

Šiltoje aplinkoje bendrauta Šiaulių universitete. Šiame susitikime itin išryškėjo fokoliarų puoselėjamas tarpautiškumas, ekumeniškumas, vienybė. Susitikime dalyvavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Šiaulių universiteto administracijos vadovybės atstovas, mokslo prorektorius prof. Vaclovas Tričys, studentai ir dėstytojai, Šiaulių visuomenė. Džiugiai buvo sutikta grupelė iš Latvijos. Svečius nuoširdžiai sveikino kun. Kazimieras Ambrasas SJ, pranciškonas brolis Severinas Holochers OFM, Šiaulių jungtinės metodistų bažnyčios pastorius Kingsley Holdenas.

Vale Ronchetti ir Peppino DiGiacomo buvo pristatyti kaip fokoliarų judėjimo įkūrėjos Chiaros Lubich atstovai. Vale yra artima Chiaros draugė, kartu žengusi pirmuosius žingsnius įkūrus judėjimą. Ji pasakojo, kaip Antrojo pasaulinio karo metu suprato, jog Dievui reikia jų tokių – mažų, su turimais talentais ir trūkumais. Bėgdamos slėptis nuo bombardavimo, pasiimdavo tik Šventąjį Raštą. „Evangelijos žodžiai atrodė kaip pėdos, į kurias turime dėti kojas“, – sakė Vale. Lyg

žvaigždės danguje sušvito atsakas į Dievo meilę: „Mylėk pirmas; mylėk priešą; pasakyk gera tam, kuris apie tave blogai kalba; melskis už tą, kuris tave persekioja“. „Atrodė per daug gražus tas pasaulis, kuris prieš mus atsivėrė“, – dalijosi prisiminimais misionierė. Pasak jos, bendraudama su kitos religijos žmonėmis, ji pajutusi, kad kur kas daugiau dalykų vienija, nei skiria. Peppino pridūrė, jog svarbiausia ekumeniniame dialoge yra kartu su krikščionimis išgyvenamas krikštas.

Vale ir Peppino yra susiję su fokoliarų judėjimu Rytų Europoje. Vale pasakojo apie patirtį Rusijoje, Peppino – okupuotoje Vokietijoje. „Sunkiausia, – sakė Peppino, – buvo ne nuolatiniai patikrinimai, sekimas, užvesta storiausia byla, bet žvelgti į žmones, visiškai praradusius daugelį žmogaus teisių“. Apie tai, kaip šiandien padeda sunkumus išgyvenantiems žmonėms, kalbėjo jaunieji fokoliarai. Su savo veikla jie supažindino trumpa filmuota medžiaga, kurioje apibendrinami įvairūs susitikimai, sambūriai ir kt.

Anot Šiaulių universiteto prorektoriaus prof. Vaclovo Tričio, fokoliarų puoselėjimą dvasingumą būtina plėsti. „Universitetas, kur rengiami mokytojai, turi tam ypač dideles galimybes. Tik reikia, kad studentai gautų tos meilės, kurią skleistų tarp vaikų“, – sakė proktorius.

-irat-

Instituto „Aqua“ susirinkimas

Sausio 31 d. Vilkiškio vyskupijos sielovados centre Marijampolėje įvyko pirmasis šiais metais kunigų ugdymo instituto „Aqua“ narių susitikimas. Jo metu docentė Lina Šulcienė iš KTU HMF Filosofijos ir kultūrologijos katedros kalbėjo apie kūrybos fenomeną. Apmąstyti pristatomą temą padėjo M. Formano 1984 metais sukurto filmo „Amadeus“, pasakojančio apie genialų muziką W. A. Mozartą, fragmentai.

Buvo kalbama apie genijaus ir vidutinybės santykį bei apie tai, kad krikščioniui, kaip ir genijui, būdingas paprastumas ir ryžtas viską atiduoti dėl aukščiausio tikslo, kurį Evangelija pristato dirvoje atrasto lobio, brangaus perlo palyginimais (plg. Mt 13, 44–46). Pabrėžta, kad kūryba kykla iš žmogaus

rius kun. eduk. lic. Rimantas Gudlinkis. Pasveikinęs susirinkusius ir palinkėjęs vaisingo darbo, kun. R. Gudlinkis šiuolaikinėmis vaizdo priemonėmis (jas Lietuvos katechetikos centrui padėjo įsigyti *Renovabis* fondas) supažindino su šiandien tikybos mokymo situacija Lietuvoje. Pasak prelegento, atlikta lyginamoji 1998–2006 m. statistinių duomenų, kuriuos Lietuvos katechetikos centras kasmet apibendrina pagal vyskupijų surinktus duomenis, analizė leidžia pasidžiaugti gerėjančia situacija šioje Bažnyčios veiklos srityje: vidutiniškai daugiau kaip pusė bendrojo lavinimo mokyklų mokinių renkasi tikybos pamokas (daugiausiai – Vilkiškio ir Panevėžio vyskupijose). Mokyklinės ir sakramentinės katechezės atskyrimas pagal LVK gaires nesumažino ir pradinukų tikybos pamokų lankomumo; daugiau kaip 70 procentų pirmokų mokosi tikybos. LKC direktoriaus nuomone, visų patsangomis reikia siekti, kad šie vaikai toliau lankytų tikybos pamokas.

Bene svarbiausias katechetikos centrų rūpestis šiuo metu – parengti tikybos mokytojus dirbti pagal naująją katalikų tikybos programą, todėl posėdyje aptarta šios programos sklaida vyskupijose. Katechetikos centrų vadovai supažindino su dažniausiai dekanatuose rengiamais seminarais, kuriuos veda programos eksperimente dalyvavę mokytojai bei programos autorių darbo grupės nariai. Taip pat buvo aptartas sklaidos finansavimas bei gairių, kaip dirbti su naująja programa, rengimas ir leidyba.

Posėdyje dalyvavusi Lietuvos *Caritas* darbuotoja Rita Bratėnaitė pristatė kartu su Lietuvos katechetikos centru parengtą kvalifikacinę programą „Prekybos žmonėmis ir prostitucijos problema bei prevencijos galimybės“ ir paragino surengti tikybos mokytojams seminarus vyskupijose, taip prisidedant prie šios skaudžios socialinės problemos sprendimo Lietuvoje. Kun. R. Gudlinkis pasiūlė pakviesti į seminarus ne tik tikybos, bet ir etikos mokytojus, mokyklų bendruomenių socialinius pedagogus, psichologus bei dvasininkus.

Taryba taip pat aptarė seminarų rengimo bei pažymėjimų išdavimo klausimus. Kun. R. Gudlinkis pakomentavo pedagogų atestacijos nuostatų projektą bei jame numatytą tikybos mokytojų atestacijos tvarką; pristatė Švietimo ir mokslo ministerijos nuostatas dėl tikybos dalyko specialistų bei katechetikos centrų akreditavimo galimybių (akreditacija suteiktų katechetikos centrams teisę rengti valstybinėje švietimo sistemoje pripažintus seminarus tikybos mokytojams). Kun. R. Gudlinkis taip pat supažindino su Lietuvos katechetikos centro reorganizavimo eiga, pareiškė pageidavimą apsilankyti vyskupijų katechetikos centruose.

-dalg-

Lietuvos seminarijų parengiamųjų kursų susitikimas

Vasario 3–5 d. Šiluvoje, Jono Pauliaus II namuose, vyko Lietuvos seminarijų parengiamųjų kursų susitikimas. Į svetingus Kauno kunigų seminarijos parengiamojo kurso namus penktadienio popietę rinkosi Telšių vysk. Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos Žemaičių Kalvarijoje ir Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos parengiamųjų kursų vadovybė ir klierikai. Juos svetingai sutiko Kauno kunigų seminarijos parengiamojo kurso vadovas kun. R. Baltrušaitis su gražiu vienuolikos klierikų būreliu. Pirmąjį vakarą trys komandos, kurias sudarė visų trijų parengiamųjų kursų klierikai, atliko jiems patikėtas specialias užduotis. Kitą dieną klierikai kartu meldėsi, žaidė krepšinių, meldėsi šv. Mišiose, po pietų kalbėjo rožinį Šiluvos bazilikoje, išvykos į Tytuvėnus metu apžiūrėjo Tytuvėnų bažnyčią ir buvusį bernardinų vienuolyną.

Antrosios dienos vakare klierikai parodė savo parengtas menines programas, po to vyko gražus dainų vakaras. Sekmadienį, vasario 5 d., visi kartu meldėsi Šiluvos Švč. M. Marijos Apsireiškimo koplyčioje, giedojo Marijos

valandas. 12 val. Šiluvos bazilikoje iškilmingoms šv. Mišioms, kurias aukojo Kauno kunigų seminarijos parengiamojo kurso vadovas kun. R. Baltrušaitis, Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos parengiamojo kurso vadovas kun. V. Volodkovič, Telšių kunigų seminarijos parengiamojo kurso Žemaičių Kalvarijoje prefektas kun. A. Sabaliauskas, vadovavo Telšių seminarijos parengiamojo kurso vadovas kun. Jonas Ačas. Šv. Mišių metu Evangeliją skaitė ir pagrindiniam celebrantui asistavo Vilniaus seminarijos parengiamojo kurso prefektas diak. Ž. Kuzinas, giedėjo Šiluvos bazilikos sumos choras.

Kun. Jonas Ačas per pamokslą neslėpė džiaugsmo matydamas kunigystei besirengiančius visus 28 jaunus vyrus, atvykusius iš visų septynių Lietuvos vyskupijų. Pamokslininkas, priminęs, jog pašaukimai ir rūpestis dėl jų yra nuolatinis ne tik dvasininkijos, bet ir visų tikinčiųjų uždavinys, kvietė melstis už visus pašauktuosius į kunigystę.

Po iškilmingų sumos šv. Mišių kartu papietavę ir nuoširdžiai atsiveikinę parengiamųjų kursų klierikai ir vadovai išvyko iš Šiluvos išsiveždami gerą nuotaiką ir malonius išpūdžius. Tai jau trečiasis toks visų Lietuvos seminarijų parengiamųjų kursų susitikimas.

-ksab-

Lietuvos „Tikėjimo ir šviesos“ bendruomenių šventė

Vasario 5 d. Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje surengta visų devynių Lietuvos „Tikėjimo ir šviesos“ bendruomenių šventė. Vasario 2 d. Bažnyčioje švenčiama Kristaus paaukojimo šventė viso pasaulio „Tikėjimo ir šviesos“ bendruomenių (vienijančių protišcai neįgaliuosius, jų artimuosius bei draugus – jaunus savanorius) pasirinkta kaip sava neformali tikėjimo džiaugsmo šventė. Ją bendruomenės kūrybingai mini surengdamos Šviesos šventę visiems sąjūdžio dalyviams patogiu laiku.

Šių metų šventinio susitikimo tema buvo „Viešpaties auginami, tampame taikos žmonėmis“. Šviesos šventės dalyvius pasveikino Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius kun. Robertas Šalaševičius. Jis pasidžiaugė, kad seminarijoje tiek daug linksmų svečių, kurie savo buvimu liudija Dievo meilę. Šventėje dalyvavo ir savo šokiadienius teatralizuotai pristatė bendruomenės iš Šiaulių, Marijampolės, Kretingos („Nazaretas“), Kauno („Aušros žvaigždė“, „Garstyčios grūdėlis“) ir Vilniaus („Dievo sodas“, „Galilėjos žvejai“, „Betanija“, „Vynmedis“). Susirinkusiuosius sveikino ir naujienomis pasidalijo Lietuvos „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenių koordinatore Ilona Kušleikaitė, Rytų ir Vidurio Europos regiono „Tarp jūrų“ (kuriam be Lietuvos dar priklauso Ukrainos, Rusijos, Gruzijos, Slovakijos ir Čekijos bendruomenės) koordinatorių Darius Chmieliauskas.

„Garstyčios grūdėlio“ bendruomenė parodė nuotaikingą vaidinimą „Paaukojimas šventykloje“, kuris bylojo apie tai, kaip savo akmenines širdis galime paaukoti Dievui, kad jos būtų perkeistos. Nacionalinis judėjimo kapelionas kun. Jacek Paszenda SDB, apibendrindamas šį vaidinimą, pakvietė Dievui atiduoti savo širdis, rūpesčius ir džiaugsmus, draugyste, pasitikėjimu kurti taiką savo aplinkoje ir taip leisti Dievui auginti mūsų tikėjimą, kurio dėka būtų šviesiau daugeliui žmonių.

Po vaidinimų visi drauge su klierikais ir seminarijos vadovybe dalyvavo Eucharistijos liturgijoje, kurios šventimui vadovavo „Tikėjimo ir šviesos“ bendruomenės Lietuvoje lydintis vyskupas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, koncelebravo bendruomenių kapelionai ir seminarijoje dirbantys kunigai. Kardinolas homilijoje sakė, jog yra nuostabu, jei bendruomenė gali taip aktyviai ir džiaugsmingai dalyvauti liturgijoje ir dalytis savo tikėjimu. Ganytojas atkreipė dėmesį, jog ne visada gyvenime galime vien tik

esmės. Jis nuolat kuria save, priimdamas įvairius sprendimus. Tačiau ieškant sprendimo konkrečiu atveju, žmogui reikia ne tiek jį sugalvoti, kiek „išskaityti“, įsižiūrėjus, įsiklausius į esamą padėtį. Tai nurodė ir Tomas Akviniėtis (+1274), rašydamas, kad išmintingo valdovo įstatymas (*lex*) turi kilti iš gebėjimo skaityti (*legere*) tikrovę. Taip pat kalbėta apie baimę, polinkį žvelgti į save kito akimis kaip kliūtis, trukdančias žmogui būti meno ir savęs paties kūrėju.

-apn-

Studentų ateitininkų žiemos akademija

Vasario 1–5 d. Šiauliuose vyko ateitininkų žiemos akademija. Studentų ateitininkų akademijos organizuojamos jau daugiau nei dešimt metų vis kitoje Lietuvos vietoje. Taip įgyvendinamas vienas iš ateitininkijos tikslų – susipažinti su įvairiomis Lietuvos vietovėmis, pažinti krašto žmones, kultūrą. Šiauliai su ateitininkija itin artimai susiję. Čia gyveno vienas žinomiausių ateitininkų vadų – prof. Stasys Šalkauskis – išrinktas Šiaulių miesto garbės piliečiu. Kokias šiandien vertybes šiauliečiai puoselėja, ateitininkai sužinojo bendraudami su studentais, moksleiviais, klausydami Šiaulių universiteto dėstytojų paskaitų. Taip pat buvo surengta pažintinė ekskursija po Šiaulių miestą, vykta į Zoknių oro uostą, kur įsikūrę NATO kariai.

Pasak žiemos akademijos organizatorių, jos tema „Tiesa viena, bet ne vienintelė“ radosi iš paskatos pasigilinti į mokslo ir religijos suderinimo galimybę. Akademijoje siekta parodyti, kad yra daugybė būdų pažinti tiesą, bet visi keliai, įvairios tiesos veda vienos absoliučios Tiesos link. Studentai ateitininkai mano, kad dažnai priešinamos mokslo ir religijos tiesos gali būti suderinamos.

Žiemos akademijos subūrimu Šiauliuose rūpinosi Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Vasario 1 d. buvo aukojamos šv. Mišios. Per pamokslą ganytojas atskleidė ateitininkų misiją. „Jums, ateitininkai, prieš akis svarbūs uždaviniai: viską padaryti, kad Lietuvoje būtų miela gyventi, kad mūsų tauta spinduliuotų meile, tikėjimu, viltimi, kad jaunimas viltینگai žvelgtų į savo ateitį, kad kurtų šeimas džiaugdami, si tikraja tikėjimo meilės šviesa“, – sakė ganytojas.

Su ateitininkais bendravo ir savivaldybės atstovai. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Justinas Sartauskas kvietė brandinti pilietinę visuomenės iniciatyvą, išjudinti pasyviuosius, atskleisti negeroves. Aktyviai darbuotis, ateitininkų federacijos pirmininko Liutauro Serapino teigimu, padeda bendrumas, vienybė. „Mūsų stiprybė ta, kad galime sutelktomis pastangomis siekti bendrų tikslų“, – sakė Ateitininkų federacijos pirmininkas.

Iškilmingo ateitininkų žiemos akademijos uždarymo metu mons. Gintaras Grušas ragino studentus ateitininkus grįžus į namus burtis savo universitetuose, kad patirtasis džiaugsmas plisėtų būnant kartu.

-irat-

Rengiamasi dirbti pagal naujas programas

Vasario 4 d. Kauno arkivyskupijos katechetikos centre tikybės mokytojams buvo surengtas seminaras „Žmogaus asmuo krikščioniškojoje antropologijoje. Krikščioniškosios antropologijos pagrindai tikybės mokyme“. Seminarą, kurio organizatoriai – Kauno arkivyskupijos katechetikos centro vadovė Jolanta Jančiukienė ir tikybės mokytoja metodininkė Aldona Girininkienė, vedė humanitarinių mokslų daktarė Irena Eglė Laumenskaitė. Jame dalyvavo 40 mokytojų.

Tai jau antrasis pedagogų susitikimas. Pirmosios seminaro, vykusio praeitų metų gruodžio 3 d., dalies metu išklaudyta teorinė paskaita apie žmogaus asmenį krikščioniškojoje antropologijoje („Žmogaus asmuo pagal Dievo paveikslą“). Šis antrasis susitikimas buvo praktinio pobūdžio. Mokytojai, gavę naujosios programos temas, remdamiesi krikščioniškosios antropologijos pagrindais, rengė pamokų planus ir juos pristatė seminaro dalyviams.

Seminaro vedėja dr. E. Laumenskaitė su mokytojais išsamiai aptarė pamokų projektų turinį, lygindama jas su etikos ir kitų dalykų pamokomis. Lektorės komentaruose ir seminaro dalyvių išvadose išryškėjo keletas svarbių momentų. Pirma, tikybės pamoka nėra atskirta nuo to, kas dabar vyksta pasaulyje ir žmogaus gyvenimi-

džiaugtis, nes būna ir sunkesnių momentų, kai tenka priimti kančią ir visokius sunkumus. Tikėjimas gali padėti mums paaukoti Dievui visą savo gyvenimą, nuo rūpesčių sudiržusią širdį. „Tikėjimo ir šviesos“ bendruomenių nariai skaitė iš anksto rūpestingai paruoštus Visuotinės maldos prašymus, nešė atnašas, giedojo pamėgtas giesmes.

Po šv. Mišių visi Šviesos šventės dalyviai agapėje dalijosi atsivežtomis gėrybėmis, keitėsi piešiniais, sveikinimais, dovanėlėmis, kaip įprasta per bendruomenės susitikimus, mažose grupelėse liudijo, kaip pirmąsyk sutiko Jėzų, kaip dažnai dabar jį sutinka, kalbėjosi apie iškalbingiausius vykstančios šventės momentus. Vėliau džiaugsmingo susitikimo dalyviai žaidė žaidimus, dainavo ir šoko. Šventės pabaigoje visi meldėsi už tai, kad tikėjimo džiaugsmą ir gyvenimo šviesą drąsiai skleistų ten, kur praleidžia savo kasdienybę. Kiekvienas šventės dalyvis namo iš susitikimo parsivežė žvakutę su užrašu „Būk Kristus šviesa!“. Tai linkėjimai namiškiams ir padrašiniams nesigėdyti savo tikėjimo, dovanoto gyvenimo ir malda palydėti visus, kurie vieniši su savo negaliojais ir nepriklauso jokioms bendruomenėms.

-sbuž-

Pašaukimų į Pasauliečių pranciškonų ordiną diena

Vasario 4 d. Kretingos pranciškonų gimnazijos salėje Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino Telšių regiono brolija drauge su VŠĮ „Pranciškoniška pasauliečių akademija“ surengė Pašaukimų į Pasauliečių pranciškonų ordiną dieną. Į Pašaukimų dieną buvo kviešti visi besidomintys pranciškoniškuoju dvasingumu, padrašinti ir malda palaikyti galimų ordino kandidatų atvyko ir brolijų nariai.

Renginį pradėjo Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino Telšių regiono brolijos ministras Modestas Žadvydas OFS, po įžanginių minčių apie pašaukimo svarbą ir šio susitikimo tikslą pakvietęs žodį tarti kun. Paulių Vaineikį OFM, Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino nacionalinį dvasinį asistentą. Kun. Paulius gyvai papasakojo apie šv. Pranciškaus nueitą gyvenimo kelią, atsivertimą, pirmuosius jo sekėjus ir jų suvoktą misiją Bažnyčioje. Šv. Pranciškaus užiebtą ugnį kun. Paulius vaizdingai palygino su atominė jėgaine, kurios reaktoriaus nebeįmanoma sustabdyti. Po jo kalbėjus Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino nacionalinis ministras Nerijus Čapas OFS, rodydamas skaidres, išsamiai supažindino su ordino istorija, regulų kaita, žymesniais ordino nariais per visą jo istoriją, minėjo, kad dabar jau ir lietuvių kalba yra 1978 m. popiežiaus Pauliaus VI patvirtinta Regula, išvardijo 2000-ųjų metų generalines konstitucijas – pagrindinius ordino teisinius dokumentus. Aldona Šeduikienė OFS trumpai papasakojo apie viešąją neformalaus ugdymo įstaigą – Pranciškonišką pasauliečių akademią – bei akcentavo pranciškoniškojo dvasingumo kristocentriškumą.

Susitikimas užbaigtas džiaugsmingu Viešpaties šloviniu, o dalyviai dar buvo pakviesti pabendrauti, apžiūrėti keletą nušviečiančių ordino veiklą stendų. Po to Kretingos Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčioje šv. Mišias aukojo mažesnieji broliai – kun. J. Statkus ir kun. P. Vaineikis. Pasibaigus šv. Mišioms, Pašaukimų dienos dalyvių parapijos salėje jau laukė karšti gerimai ir vaišių stalas.

-nč-

Nuolatinė adoratojų susitikimas

Vasario 5 d. Kauno arkivyskupijos jaunimo centre surengtas nuolatinės adoracijos dalyvių susitikimas su dr. Egle Laumenskaite, nuolatinės adoracijos koordinatore Vilniaus Išganytojo bažnyčios Švč. Sakramento kopy-

čioje. Arkivyskupo metropolito Sigitо Tamkevičiaus dekretu Kaune nuolatinė adoracija pradėta 2005 m. lapkričio 3 d. ir vyksta arkikatedroje bazilikoje dienos metu, naktį – Švenčiausiojo Sakramento bažnyčios koplyčioje.

Prelegentė maloniai pasidalijo didesne nei kauniečių patirtimi organizuojant nuolatinę Švenčiausiojo Sakramento garbinimą, atkreipė dėmesį, jog nuolatinės adoracijos pradžia – ne Lietuvoje; ji turi galias tradicijas pasaulyje – vyksta daugiau kaip 60 vietų (pvz., Prancūzijoje, Paryžiaus Švč. Jėzaus Širdies bazilikoje, tęsiasi jau 100 metų) – ir savitą, laiko bei praktikos patikrintą Eucharistinio Jėzaus garbinimo būdą. Prelegentė ypač pabrėžė nuolatinės adoracijos esmę – pasitraukus nuo kasdienybės triukšmo, tyloje klausytis Dievo. Tai nėra lengva šiuolaikiniam žmogui, kuris įpratęs daugiau kalbėti pats, nei klausyti kito. Adoruojuojant iš pradžių gali trikdyti kūnas, aplinka; nutilti išmokstama pamažu. Nuolatinė adoracija ypač sustiprina asmenišką, žmogų keičiantį ryšį su Dievu, kurio, pasak prelegentės, Lietuvos katalikams, turintiems daugiau tradicinį paprotinį tikėjimą, labai trūksta.

Susitikimo metu jo dalyviai aktyviai dalijosi savo patirtimi, klausėsi dr. E. Laumenskaitės patarimų įvairiais praktiniais adoracijos organizavimo klausimais. Bene aktualiausias iš jų – kaip suburti žmones išsipareigoti nuolat adoruoti Eucharistinį Jėzų. Dr. E. Laumenskaitė taip pat atkreipė dėmesį, jog pasaulyje yra įdomių liudijimų, kaip būtent per adoraciją žmonės tapo Bažnyčios nariais.

Taip pat kalbėta apie tai, kaip nuolatinis išsipareigojimas keičia žmogaus požiūrį į laiką: atidavus Dievui valandą, daug sėkmingiau rikiuojasi dienos darbai, nes, adoracijos metu sustabdžius sumaištį ir atgavus ramybę, laikas tarsi „padauginamas“. Į klausimus apie kūno padėtį adoruojant dr. E. Laumenskaitė atsakė, jog Dievui reikia ne mūsų herojiškumo, bet klausymo ir ištikimybės; kūnas neturi atitraukti dėmesio, nes svarbiausia – ramybė, o ne kankinimasis nepatogioje padėtyje. Pasak prelegentės, organizuojant nuolatinę adoraciją svarbu laikytis pasaulyje įprastos struktūros, nes pakeitimai dažniausiai nepasiteisina. Ji ypač pabrėžė didžiulę atsakingų už adoraciją asmenų pareigą dirbti ne formaliai, bet palaikant žmonių bendrystę, nes adoruotojai linkę bendrauti ir bičiuliauti tarpusavyje, adoracijai taip tampant Bažnyčios bendruomeniškumo išraiška.

Susitikimo pabaigoje nuolatinės adoracijos koordinatorė Kaune, Eucharistinio Jėzaus seserų kongregacijos sesuo Akvilė kalbėjo apie organizavimo rūpesčius ir pakvietė užsirašyti adoruoti Švenčiausiąjį Sakramentą Kauno arkikatedroje bazilikoje. Jos teigimu, žmones reikia raginti, nes jų savaime neatsiranda. Atsakingieji už adoraciją Švenčiausiojo Sakramento bažnyčios koplyčioje susitikimo dalyviams pasiūlė įsigyti kun. Floriano Racine'o (Švč. Sakramento misionieriaus iš Prancūzijos) įrašų bei „Adoruojančiojo atmintinė“, pasidžiaugę galį paliudyti, jog pakviesti adoruoti žmonės neretai dėkoja už tylos dovaną. Jie taip pat kvietė melstis vieniems už kitus palaikant šią maldos tradiciją Lietuvoje.

-dalg-

me. Svarbiausias jos tikslas – padėti mokytis gyventi ieškant teisingo problemų sprendimo, padėti įgauti drašos įveikti sunkumus. Taigi iškyla užduotis siekti, kad tikrybos mokymas visomis šaknimis skleistųsi tikrovėje, keisdamas žmogų ir pasaulį. Pasak prelegentės, šį siekį įgyvendinti gali padėti gebėjimas suvokti šiandienės situacijos realumą ir mokėjimas orientuotis ieškant tikro santykio su saviimi, su kitais ir su Dievu. Seminaro metu taip pat akcentuota, kad krikščioniško kilnumo ir gyvenimo pilnatvės siekimas bei dvasinių vertybių puoselėjimas neatskiriamai susijęs su Bažnyčios mokymu, kuris Jėzaus Kristaus meilės dėka veda į tikėjimu paremtą gyvenimą.

-oš-

Keliais žodžiais

Kaunas. Vasario 5 d. Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos konferencijų salėje surengtas susitikimas su katalikiško žurnalo „Artuma“ vyriausiuoju redaktoriumi Dariumi Chmieliausku. Parapijos klebonas dekanas kun. Vytautas Grigaravičius įžangoje trumpai užsiminė apie sunkią katalikiškų leidinių, kurių likę tik du (laikraštis „XXI amžius“ ir žurnalas „Artuma“), padėtį. Vėliau klebonas pristatė naujajį „Artumos“ vyriausiąjį redaktorių Darių Chmieliauską, kuris nuoširdžiai pasidalijo mintimis, kaip jam buvo pasiūlyta tapti šio žurnalo redaktoriumi, pristatė naująsias leidinio rubrikas.

-an-

Panevėžys. Vasario 7 d. Šv. apaštalu Petro ir Povilo bažnyčioje aukotos šv. Mišios minint 30-ąją dieną po ilgamečio šios parapijos klebono monsinjoro Jono Juodelio mirties. Šv. Mišių aukai, kurioje dalyvavo 7 kunigai, vadovavo mons. Juozapas Antanavičius. Ta proga išleistas parapijos laikraščio „Tikėjimo grūdai“ numeris, kuriame spausdinama paties monsinjoro 1995 m. rugpjūčio 8 d. parašyta autobiografija.

-lk-

NE VIENA DUONA

I gavėnios sekmadienis (B)

Pr 9, 8–15; 1 Pt 3, 18–22; Mk 1, 12–15

Pasibarstę galvas pelenais, pradėdame šventą gavėnios laikotarpį. Tai yra laikas, kai tikintieji, prisimindami Kristaus pasninką dykumoje, stengiasi uoliau negu bet kada atlikti savo religines pareigas.

Kai kurie tėvai Velyknaktį pakrikštys savo kūdikius. Krikšto metu kunigas uždės tėvų ar krikštatėvių paruoštą baltą drabužį sakydamas: „Krikštu tapai nauju Dievo kūkiniu, panašiu į Kristų. Šis baltas drabužis tebus tavo nepaprasto išaukštinimo ir nekaltumo ženklas. Tavo artimieji temoko tave žodžiu, teskatina geru pavyzdžiu, kad nekaltas ir šventas laimėtum amžinąjį gyvenimą“. Įteikdamas degančią žvakę kunigas sakys: „Deganti žvakė tegu primena tau Kristų – mūsų šviesą!“ Šios apeigos kol kas tėra tik simbolinė išraiška tų lūkesčių, kuriuos puoselėja Bažnyčia teikdama Krikšto sakramentą.

Jau daug metų praėjo po tavo Krikšto. Šiandien, pradėdamas šventą gavėnios metą, klausk savęs, ar pateisinai Bažnyčios lūkesčius. Ką reiškia, kad mūsų šalyje tik 10 proc. pakrikštytųjų išliko praktikuojantys katalikai, dalyvauja šv. Mišiose, atlieka bent metinę išpažintį? Kur dingo kiti?

Didžiuojamės išsivadavę iš Rytų priespaudos, didžiuojamės tapę europiečiais, jaučiamės saugūs po NATO skėčiu, bet nepastebime, kad diena iš dienos silpsta mūsų moralinis atsparumas. Dori, sąžiningi mūsų tautiečiai vis dažniau reiškia susirūpinimą dėl išbujojusios korupcijos. Nejaugi dvasinės vertybės mums tapo visiškai nereikalingos? O juk jos lemia tautos dorą, kultūrą. Ten, kur nepaisoma Dievo įsakymų, jokia teisėsauga, joks švietimas neduos vaisių.

Kadaise kunigas J. Lomanas savo knygą pavadino labai taikliai: „Quo vadis modernioji Europa?“ („Kur eini, modernioji Europa?“). Ji išleista 1932 metais. Rūpestis dėl Europos tuomet buvo labai aktualus. Rytuose jau buvo įleidęs šaknis komunistinis režimas, Vakaruose skambėjo nacistiniai šūkių. Didžiųjų tautų grumtynių perspektyva buvo akivaizdi. Šis Lietuvos kunigas, gyvenęs nuošaliame Pasvalio miestelyje, matydamas, kaip žmogus sukyla prieš Dievą, pranašavo Europai liūdną ateitį. Nepraėjo nė dešimt metų, kai įsiplieskė Antrasis pasaulinis karas, nusinešęs apie 50 milijonų gyvybių. Šiandien matydami savo tautos moralę privalome klausti: „Quo vadis, modernioji Lietuva“? Kas šiandien galėtų mūsų tautą sugrąžinti prie tų moralinių vertybių, kurios lydėjo ją 1918 metais?

Kristus savo viešąjį gyvenimą pradėjo skelbdamas prisiartinusią Dievo karalystę ir ragino: „Atsiverskite ir tikėkite Evangelija!“ (Mk 1, 15). Krikščionio gyvenime atsivertimas turi būti nuolatinė būseną. Šiandien visu rimtumu save klausime, kas man nutiktų, jeigu šią naktį mane pasišauktų Viešpats? Kaip atrodo mano Krikšto drabužis? Ar galiu su juo pasirodyti vestuvių puotoje? Prisiminkime, kas nutiko žmogui, kuris į Karaliaus vestuvių pokylį pateko nepasirengęs. Karalius, atėjęs į vestuvių menę ir pamatęs žmogų, nepasipuošusį vestuvių drabužiu, jam tarė: „Bičiuli, kaip čia įėjai, neturėdamas vestuvių drabužio?“ (Mt 22, 12). Gerasis Dieve, kada mane pasikviesi? Kiek dar dienų man atseikėta? Kokia turėtų būti mano gavėnia, kad Velyknačio pamaldose galėčiau nuoširdžiai atnaujinti savo Krikšto pažadus.

Pirmas žingsnis, kurį šią gavėnią privalai žengti – tai rimtai permąstyti savo religinį gyvenimą. Klausk savęs, ar nepasidavei išbujojusiai nepalankiai opinijai savo Bažnyčios atžvilgiu. Deja, reikia pripažinti, kad mūsų laikai nėra palankūs Bažnyčiai. Mūsų karta yra auklėta tėvų, kuriems buvo sunku išpažinti savo tikėjimą. Tėvai dažnai net nuo savo vaikų slėpė savo įsitikinimus. Mokyklose vienas pirmųjų uždavinių buvo – įdiegti į vaikų sąmonę ateistinę pasaulėžiūrą. Iš tiesų sovietmečio padarytos žaizdos labai skaudžios. Išsivadavę iš sovietinių gnaužtų, patekome į kitą erdvę, kuri mus apakino medžiaginių vertybių spindesiu. Pasinėrę į savo buitinius reikalus, vis rečiau sudėdame rankas maldai. Savaitgalį skiriame vien savo poilsiui bei pramogoms, po kurių dažnai būna sunkus pirmadienis.

Šiandien, nesidairydamas į kitus, tvirtai pasiryšk šią gavėnią atkurti savo nutrūkusią draugystę su tave mylinčiu Dievu. Klausk savęs, ar neužmiršai trečiojo Dievo įsakymo, pamiršdamas savo pareigas Dievui. Ar nepasisavinai Dievui skirtų valandų, ar nepaniekinai Kristaus aukos, sekmadienį paskyręs vien tik savo pramogoms? Gavėnios metu visose bažnyčiose kviečiama į susikaupimo dienas. Tai tarsi mūsų dvasinio gyvenimo revizija. Atidžiai išklausk Dievo žodis, gera išpažintis – tai naujas impulsas atgaivinti savo ryšį su Dievu, susigrąžinti Dievą į savo širdies šventovę.

Prelatas L. Tulaba savo pamokslų knygoje pasakoja tokį įvykį. Vienoje šeimoje jauna mergina paliko savo šeimą ir išvyko į miestą. Tėvas ilgai jos ieškojo, kol pagaliau surado viename didmiestyje. Ji buvo tapusi viešnamio preke. Susitikęs savo dukrą tėvas tikėjosi ją susigrąžinti į šeimą, bet duktė atkirto: „Aš negrįšiu, nenoriu turėti su jumis nieko bendro!“ O tėvas su ašaromis akyse kalbėjo: „Aš tik noriu, kad užmirštum viską, kad būtum laiminga“. „Niekas jau man laimės nesugrąžins, – atsakė dukra. – Verčiau jūrai atiduosiu savo kūną, negu tokia grįšiu namo“. Tėvas vis maldavo: „Brangioji, prisimink, kai sėdėjai man ant kelių, glausdavaisi prie mano krūtinės, aš pasakodavau tau pasakas...“ Staiga mergaitė sukukčiojo, sukluo prie tėvo kojų, apkabino jo kelius ir išverkė visą savo skausmą.

Ne vienas jaunuolis ar mergaitė šiandien blaškosi nepajėgdami išsivaduoti iš savo nuodėmingų įpročių, blogų draugų, priklausomybės nuo įvairių svaigalų. Ši gavėnia jiems galėtų būti gelbėjimosi laivas, jeigu tik išdrįstų sau pasakyti: „Kelsiuos ir eisiu pas tėvą“. Visi privalome būti susirūpinę savo jaunąja karta. Tiesa, jaunimas nemėgsta nei įsakymų, nei patarimų. Vis dėlto paraginkime juos, su pasitikėjimu melskimės už juos, tikėdami, kad Dievui nėra negalimų dalykų.

ATSIMAINYMO ŠVIESA

II gavėnios sekmadienis (B)

Pr 22, 1–2. 9–13. 15–18; Rom 8, 31–34; Mk 9, 2–10

Prieš keletą dienų Jėzus savo mokiniams kalbėjo apie savo kančią. Savo apaštalams jis sakė: „Reikia, kad žmogaus sūnus daug kentėtų, būtų seniūnų, aukštųjų kunigų bei Rašto aiškintojų atmetas, nužudytas ir po trijų dienų prisikeltų“ (*Mk 8, 31*). Šiais žodžiais Jėzus atskleidžia žmonių išganymo kelią. Tačiau kryžius ir kančia tėra tik viena medalio pusė. Savo mokiniams Jėzus nori atskleisti galutinę kančios prasmę. Evangelija liudija, kad Jėzus savo mokinius nusivedė ant aukšto kalno. Nė vienas evangelistas to kalno neįvardija, bet Tradicija žino, kaip jis vadinamas. Tai Taboras. Jis Ezdrelono lygumoje iškilęs tarsi didžiulė piramidė. Nuo kalno viršaus, žiūrint į Vakarų, matyti Viduržemio jūros mėlynė, o Rytuose plyti didžiulis Genezaretas ežeras. Atsimainęs Kristus atidengia apaštalams dangaus kertelę, kad jie nepalūžtų, kai matys savo mokytoją suimtą, kankinamą, mirštantį ant kryžiaus.

Sunku suprasti, kodėl Gerasis Dievas leidžia žmogui kentėti. Kančia yra visų žmonių palydovas. Mums atrodo, kad yra laimingų žmonių. Vis dėlto kenčia visi – tikintys ir netikintys, vargšai ir turtingi. Daug kas su pasigėrėjimu žiūrėjo televizijos serialą „Turtingi taip pat verkia“. Savo televizijos ekranuose kasdien matome prezidentų, premjerų, ministrų, parlamentarų iškilmingus veidus. Te neapgauna mūsų jų sotūs, švytintys veidai. Juk ir jiems savas Jobo skundas: „Man paskirti mėnesiai, kupini nusivylimo, mano dalia – naktys, pilnos širdgėlos. Guldamas aš klausiu „Kada atsikelsiu?“ Bet naktis ilga, ligi aušros neramiai vartausi“ (*Job 7, 3–4*). Nepavydėkime turtingiesiems: jie taip pat verkia.

Ypač skaudi kančia yra tų, kurie neturi vilties. Kristus, kviesdamas imti savo kryžių ir jį sekti, nepaliauja mūsų stiprinęs viltimi. Prie Lozorijos kapo jis kalbėjo: „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. Kas tiki mane, – nors ir numirtų bus gyvas. Ir kiekvienas, kuris gyvena ir tiki mane, neragaus mirties per amžius“ (*Jn 11, 25–26*).

Po Kristaus mirties apaštalai savo uždaviniu laikė ne tik skelbti Kristaus prisikėlimą, bet ir visų žmonių prisikėlimą bei atsimainymą. Šv. Paulius korintiečiams rašė: „Jei mirusieji negali būti prikelti, tai ir Kristus nebuvo prikeltas. O jei Kristus nebuvo prikeltas, tai jūsų tikėjimas tuščias“ (*1 Kor 15, 16*). Negalima žmogaus gyvenimo prasmės ieškoti vien kūniškuose malonumuose. Pasak Pauliaus: „Mūsų tėvynė danguje, ir iš ten mes laukiame išgelbėtojo, Viešpaties Jėzaus Kristaus, kuris *pakeis* mūsų vargingą kūną ir padarys jį panašų į savo garbingąjį kūną ta galia, kuria jis sau visa palenkia“ (*Fil 3, 20–21*).

Atsimainęs Kristus apaštalams leidžia akimirksniui išgyventi atsimainymą, kuris įvyks mirusiems keliantis. Taboro kalno atsimainymą galime palyginti su maloniu saulės spinduliu tamsią rudens dieną. Jėzus pasirodo dangiškos šviesos nušviestas. Pasak evangelisto Luko, „Jo veido išvaizda pasikeitė, o darbužiai pasidarė skaisčiai balti“.

Apaštalams iš dangaus pasigirdo Tėvo balsas: „Šitas mano mylimasis Sūnus. Klausykite jo“. Šitas mylimasis Sūnus kalba mums per Bažnyčią. Kartais jis prabyla per istorijos įvykius, kartais – per stebuklus. Prisiminkime Lurdą,

prisiminkime Fatimą. Stebuklų galime aptikti ir savo asmeniniame gyvenime, tik mokėkime juos atrasti. Argi neišgyvenome valandėlių, kada su Petru būtume galėję sakyti: „Mokytojau, gera mums čia būti!“?

Šviesaus atminimo Amerikos žmogaus teisių gynėjas Martynas Liuteris Kingas jautė artėjančią tragišką mirtį. Savo mirties išvakarėse jis į savo dienoraštį įrašė: „Aš pakilau į kalną. Kas su manimi gali įvykti, man nesvarbu. Aš pakilau į kalno viršūnę ir jau pamačiau pažadėtąją žemę. Aš neesu tikras, kad ją pasieksiu, tačiau pasitikiu Viešpačiu. Aš jau mačiau jo grožybę“. Kitą dieną Kingas buvo samdyto žudiko nušautas. Šiandien savo atminties galiomis grįžkime prie šviesių valandėlių, kai išgyvenome savo atsimaitymą. Juk buvo tų nuostabių valandėlių!

Po nuostabaus regėjimo Petras, Jonas ir Jokūbas turėjo leisti žemyn ir išgyventi Jėzaus suėmimą, kančią ir mirtį, bet Taboro kalno regėjimas jiems buvo šviesios vilties žiburėlis, neleidęs galutinai viskuo nusivilti. Ir mes savo atminties aruoduose surinkime visas brangias valandėles, kai išgyvenome Viešpaties artumą, patyrėme jo meilės švelnumą... Tepadrąsina mus tos šventos valandėlės, kai kančios kryžius prislėgs mūsų pečius.

Kada turi įvykti mūsų pasikeitimas? Ar tik po mirties? Dievas nori matyti tave pasikeitusį jau dabar. Daktaras N. Gengleris savo knygoje „Šventoji sėja“ aprašo turtingo amerikiečio kelionę per Afriką. Būdamas Alžyre jis aplanko raupsuotųjų koloniją. Čia jį labiausiai nustebino ligonius slaugančios seserys. Vienai sesutei šis turtuolis pasakė: „Aš čia nedirbčiau net už milijoną dolerių“. Sesutė ramiai atsakė: „Aš taip pat“. – „Tai koks jūsų atlyginimas?“, – klausia toliau amerikietis. Sesutė, užuot atsakiusi, iš savo rankinuko ištraukė mažą kryželį, jį pabučiavo ir tarė: „Mane čia laiko Jėzaus meilė. Jis mirė už mus visus; ir už šiuos ligonius. Visi esame broliai. Kaipgi nepatarnauti savo broliams?“ Tikėkime, kad ši sesutė ne vieną kartą buvo pakilusi į Taboro kalną ir meilės ekstazėje šnabždėjo: „Viešpatie, gera mums čia būti“. Tik šitos valandėlės su Viešpačiu daro jo jungą švelnų ir naštą lengvą (plg. Mt 11, 30).

Šiandien Bažnyčia kviečia visus paieškoti savo „Taboro valandėlių“. Gavėnia jau įsibėgėjo. Bažnyčia mums primena ne tik tai kryžių, bet ir Taboro šviesą. Ji kviečia ir tave atsimaityti, pasikeisti, kad būtum ir „žemės druska“, ir „pasaulio šviesa“. Mišios, malda, išpažintis, rekolekcijos... Semkimės iš Dievo malonių šaltinių. Juk gal dar nesame tapę pagonimis?!

Parengė V. S.

Gyvybės apsauga – nauja pagrindinė socialinio klausimo dalis

(KAP) Popiežius Benediktas XVI gyvybės apsaugą pavadino nauja pagrindine socialinio klausimo dalimi. Sausio 27 d. kreipdamasis į Italijos krikščionių darbininkų sąjungos atstovus, popiežius pabrėžė, jog gyvybės nuo jos prasidėjimo momento iki natūralios mirties gynimas visur, kur jai gresia pavojus ir kur ji engiama, yra aukščiausia etinė pareiga. Šios pastangos nuosekliai taip pat turėtų apimti visas neturto, neteisėtumo ir išstūmimo į paribį formas.

Demokratinė visuomenė, pasak popiežiaus, negali atsisakyti etinių vertybių. „Demokratija be vertybių nesunkiai, kaip rodo istorija, virsta atviru ir užslėptu totalitarizmu“, – sakė jis. Popiežius ragino darbininkus katalikus būti ištikimus Bažnyčiai. Sykiu jis akcentavo sekmadienio kaip nedarbo dienos reikšmę: sekmadienio nevalia paversti tokia pat diena, kaip ir kitos.

Benediktas XVI akcentuoja vienuolių reikšmę

(KAP) Popiežius Benediktas XVI per sausio 29 d. Viešpaties angelo maldą pabrėžė šventųjų reikšmę; jie, pasak jo, savo gyvenimą yra paverę „himnu Dievui, kuris yra meilė“. Sykiu popiežius atkreipė dėmesį į vasario 2 d. švenčiamą „Vienuolių dieną“. Vatikano II Susirinkimas, jo žodžiais, parodęs, kaip vienuolių troškimas „sekti Kristų skaistumu, neturtu ir klusnumu“ nukreiptas į tobulą meilę. Benediktas XVI taip pat nurodė savo pirmąją encikliką: tik antgamtinė meile galima paaiškinti „vyrų ir moterų vienuolijų klestėjimą šimtmečių tėkmėje“.

Žmogaus gyvybė – svarbiausia vertybė

(KAP) Popiežius Benediktas XVI reikalavo sergančios, neišgydytos bei negimusios gyvybės apsaugos gerovės visuomenėse. „Kiekviena žmogaus gyvybė, kaip tokia, gintina bei skatintina“, – sakė jis vasario 5 d. Šv. Petro aikštėje. Benediktas XVI atkreipė dėmesį, jog gerovės visuomenėse gyvybė aukštinama, kol teikia malonumą, tačiau nebegebiama, kai yra serganti ar neišgydyta. „Gyvybės kultūra“ turi remtis dėmesingumu bei atida kitam. „Žmogaus gyvybė yra svarbiausia vertybė“, – pabrėžė popiežius tą dieną Italijoje šventos Gyvybės dienos proga.

Dievas yra taikos šaltinis

(KAP) Popiežius Benediktas XVI paragino atsigręžti į Dievą kaip į taikos šaltinį. Komentuodamas per vasario 8 d. bendrąją audienciją 145 psalmę, popiežius akcentavo, jog Dievas pirmiausia yra Tėvas, prilaikantis „klumpančius“. Jis taip pat priminė, kad šioje psalmėje pabrėžiamas Dievo artumas žmogui.

Popiežius paminėjo šventąjį vienuolį Barsanufiją iš Gazos. Šis šventasis, kilęs iš Egipto, gyveno vienuolyne netoli Gazos ir mirė apie 540 m. Jis akindavęs savo mokinius nesigilinti į pagundų turinius, bet šauktis Jėzaus vardo.

Bendrosios audiencijos pabaigoje Benediktas XVI pagerbė Turkijoje nužudytą italų kunigą Andrea Santoro kaip „tylų ir drąsų Evangelijos tarną“. Ištarus jo vardą, daugiau nei 10 tūkst. audiencijos dalyvių spontaniškai pakilo iš savo vietų Vatikano audiencijų salėje ir ilgai plojo pagerbdami jo atminimą. „Tegu jo gyvybės auka prisideda prie religijų dialogo ir taikos tarp tautų“, – pasakė popiežius.

Italų kunigas Andrea Santoro nužudytas vasario 6 d. Trapezunto katalikų bažnyčioje, kai po šv. Mišių aukos buvo nugrimzdes į maldą priešais Švenčiausiąjį. Jį nužudęs maždaug 17 metų amžiaus jaunuolis paliko bažnyčią sušukęs: „Alachas didis“. Santoro, Romos vyskupijos kunigas, Turkijoje darbavosi maždaug 10 metų. Užuojautos telegramoje Romos kardinolui vikarui Camillo Ruini popiežius Benediktas XVI išreiškė viltį, kad „jo pralietas kraujas taps vilties sėkla“, padėsiančia „kurti tikrąją tautų brolystę“.

Vatikanas kritikuoja Mahometo karikatūras

(KAP) Išiplieskus ginčui dėl Mahometo karikatūrų, Vatikanas vasario 4 d. paskelbė tokio turinio pareiškimą:

„Atsiliepdama į prašymus išdėstyti Šventojo Sosto poziciją pavienių asmenų ir ištisų bendruomenių religinius jausmus užgaunančių nesenuo vaizdų atžvilgiu, Vatikano spaudos tarnyba pareiškia:

1. Žmogaus teisių deklaracijos patvirtinta teisė į minties ir raiškos laisvę negali suponuoti teisės žeišti religinius tikinčiųjų jausmus. Šis principas aiškiai galioja kiekvienos religijos atžvilgiu.

2. Be to, bendrabūvis, idant būtų skatinama taika tarp žmonių ir tautų, reikalauja aplinkos, reiškiančios tarpusavio pagarbą. Maža to, kiekviena kitų kritikos ar pajuokos forma liudija žmogiškojo jautrumo stygių ir kartais gali būti neleistina provokacija. Istorija rodo, jog taip neįmanoma užgydyti tautų gyvenime esančių žaizdų.

3. Sykiu iškart pasakytina, jog atsakomybės už įžeidimus, padarytus asmens ar spaudos organo, nevalia primesti atitinkamos šalies viešosioms institucijoms; tos šalies valdžia prireikus gali ir turi įsikišti vadovaudamasi savo nacionaliniais įstatymais. Smurtiniai protesto veiksmai lygiai taip pat apgailėtini. Reakcija į įžeidimą nevalia paminti religijos tikrosios dvasios. Reali ar žodinė nepakanta – nesvarbu kieno, kaip veiksmas ar kaip reakcija – visada kelia rimtą grėsmę taikai“.

Popiežiškosios dialogo tarp religijų tarybos prezidentas arkivyskupas Michael'as Fitzgeraldas interviu Vatikano radijui pareiškė, jog labai svarbu dabartiniam konfliktui neleisti virsti „clash of civilizations“ („civilizacijų susidūrimu“). Jis sakė: „Turime suprasti, koks stiprus yra religinis jausmas, ir kaip labai musulmonai visame pasaulyje jaučiasi įžeisti šių karikatūrų, kuriomis rodoma nepagarba tam, ką jie laiko šventu. Neturime žeminti pagarbos, kurią musulmonai jaučia savo pranašui Mahometui“. Tokias publikacijas linkstama teisinti apeliuojant į nuomonės laisvę. Tačiau ir religijos, ir nuomonės laisvė turi savo ribas. „Neteisinga provokuoti kitus“, – pabrėžė Fitzgeraldas.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
vysk. Jonas Kauneckas
mons. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
kun. Arūnas Poniškaitis
kun. Domas Gatautas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2006, „Bažnyčios žinios“